

ЗПА

2014

РЕКОМЕНДОВАНО
МІНІСТЕРСТВОМ
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ЗАВДАНЬ

для державної
підсумкової
атестації
з історії
України

9 клас

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

УДК 94(477)(079.1)
ББК 63.3(4Укр)я721-4
В58

*Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України
від 27.12.2013 № 1844)*

Власов В.С.
В58 Збірник завдань для державної підсумкової атестації з історії України : 9-й кл. / В.С. Власов. – К. : Центр навч.-метод. л-ри, 2014. – 80 с.
ISBN 978-617-626-180-3.

УДК 94(477)(079.1)
ББК 63.3(4Укр)я721-4

ISBN 978-617-626-180-3

© Власов В.С., 2014
© Центр навчально-методичної літератури, серійне оформлення, оригінал-макет, 2014

ПОЯСНОВАЛЬНА ЗАПИСКА

Ви розгорнули збірник, призначення якого – з'ясувати, наскільки ґрунтовно опановано курс історії України за матеріалом 7–9-х класів. У збірнику небагато завдань на відтворення історичного матеріалу, натомість переважають завдання, спрямовані на перевірку предметних умінь.

Усі 15 варіантів запропонованих завдань рівноцінні за складністю. Кожен варіант складається з 10 завдань різної форми. Перед виконанням усіх завдань уважно перечитайте умову. У завданнях 1–7 запропоновано чотири варіанти відповіді, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ.

Сторінки варіанта використовуйте як чернетку. Вибравши правильну відповідь, поставте позначку у таблиці з буквами поряд із завданням. Наприклад:

А	Б	В	Г
☐	☐	☒	☐

Не поспішайте! У разі потреби перечитайте умову ще раз.

Наступні завдання не мають варіантів відповідей. **Завдання 8** пропонує з'ясувати, про яку подію, діяча, документ або організацію йдеться у фрагменті з писемного джерела. Уважно обміркувавши відповідь, запишіть її в рядку поряд із завданням.

У **завданні 9** слід визначити причини або наслідки запропонованих подій, явищ, процесів. Ретельно обміркуйте відповідь, запишіть її у вигляді ДВОХ тверджень. Зверніть увагу, що твердження не мають повторювати ту саму думку.

Виконуючи **завдання 10**, ви маєте нагоду продемонструвати, чи добре вмієте працювати з історичними джерелами. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді. Дайте відповідь на це завдання на відведеній сторінці після тексту джерела. Оскільки це чернетка, ви можете виправляти написане, корегуючи текст відповіді. Проте пам'ятайте про час: на складання розгорнутої відповіді відведіть 15–20 хвилин.

Виконуючи завдання 10, дотримуйтеся певної послідовності, а саме:

1) визначте, ким був автор документа, узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані події; усе це стисло запишіть у першій частині вашої відповіді;

2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо він свідчить про події, які ідеї хотів донести до нащадків; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі, – про це йтиметься в другій частині вашої відповіді;

3) насамкінець поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів – такими міркуваннями завершіть свою відповідь.

Коли всі завдання виконано, ретельно перевірте роботу. Тепер можна переносити відповіді в БЛАНК у кінці збірника. Спочатку перенесіть відповіді до завдань з вибором однієї відповіді (1–7), коротку відповідь до завдання 8 та ДВА твердження із завдання 9.

Після цього текст розгорнутої відповіді переписіть із чернетки на проштампований аркуш, виданий учителем. Не кваптеся. Уникайте перекреслень і виправлень. Для заповнення БЛАНКА ВІДПОВІДЕЙ вам потрібно 10–15 хвилин. Успіхів вам!

Шановні колеги!

У збірнику вміщено завдання для проведення державної підсумкової атестації з історії України для 9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів. Завдання мають на меті перевірити та оцінити рівень сформованості історичної компетентності випускників. Завдання укладено відповідно до вимог до загальноосвітньої підготовки учнів, передбачених навчальною програмою з історії України для 11-річної школи.

Збірник містить 15 варіантів по 10 завдань різної форми. Розподіл завдань за формами демонструє *таблиця 1*.

Таблиця 1

Форми завдань	Номери завдань
Завдання з вибором однієї відповіді	1–7
Завдання відкритої форми з короткою відповіддю	8
Завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю	9–10

Завдання в кожному варіанті розташовано послідовно за формами, ука-
заними вище.

Кожне завдання спрямоване на виявлення ступеня сформованості в шко-
лярів певного вміння (складової компетентності), тобто кожне завдання
свідчить про певний рівень компетентності учнів.

Розподіл завдань за предметними вміннями (елементами історичної під-
готовки) демонструє *таблиця 2*.

Таблиця 2

ПРЕДМЕТНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ предметні вміння – складові компетентності	Номери завдань
Просторова компетентність	
Локалізація історико-географічних об'єктів/подій, явищ, процесів на карті	1
Хронологічна компетентність	
Установлення хронологічної послідовності подій	2
Установлення дат, періодів за подіями, явищами, процесами, про які йдеть- ся в уривках з документів	4
Логічна компетентність	
Співвіднесення одиничних фактів (подій) з певними історичними процесами	5
Розпізнавання фактів (подій, явищ, процесів), найзначніших архітектурних та мистецьких пам'яток за візуальними історичними джерелами	3
Відбір фактів, явищ за певною ознакою. З'ясування та визначення харак- терних ознак подій, явищ, процесів на основі істинності та помилковості су- джень	6
Систематизація, групування фактів, які пов'язані з характеристикою (діяль- ністю) історичної особи	7
Визначення причиново-наслідкових зв'язків між подіями, явищами, проце- сами	9
Інформаційна компетентність	
Вибір інформації та аналіз змісту документа: установлення особи історично- го діяча, події або назви документа, про які йдеться в джерелі	8

Аксіологічна та мовна компетентність	
Роз'яснення суті описаних у джерелі подій, явищ, постатей в історичному контексті, виокремлення фактів й емоційно-ціннісних суджень автора, висловлення власного судження про документ і його автора; установлення значення описаних подій, явищ, процесів в історії України, пояснення власного ставлення до подій, явищ, постатей, описаних у джерелі, визначення їхньої цінності	10

Варто наголосити на комбінованому характері завдань: кожне з них фактично перевіряє не тільки зазначену предметну компетентність, а й інші. Так, опрацюючи завдання з історичною картою, учень виявляє не лише просторову компетентність і картографічні вміння, а й хронологічні, логічні, інформаційні компетентності. Відкрите завдання з аналізом уривка з історичного джерела перевіряє всі предметні компетентності, а не тільки аксіологічну та мовну, про що зазначено в концепції.

За кожне правильно виконане завдання 1–9 учень отримує по 1 балу. Завдання з вибором однієї відповіді вважаємо виконаним правильно, якщо учень указав букву **ЛИШЕ ПРАВИЛЬНОЇ ВІДПОВІДІ**. В усіх інших випадках (вибрано іншу відповідь; вибрано дві відповіді; відповідь відсутня) – завдання **ВВАЖАЄМО НЕВИКОНАНИМ**.

Завдання з короткою відповіддю є виконаним, якщо учень правильно вказав особу історичного діяча, подію, назву документа або організації, про які йдеться в джерелі (**завдання 8**).

Завдання 9 вважаємо виконаним, якщо учень правильно визначив 2 причини (або наслідки) запропонованих подій, явищ, процесів. У разі якщо названо 3 причини/наслідки, серед яких одне твердження неправильне, а решта правильні, відповідь вважається правильною.

Виконання **10 завдання** дає змогу оцінити випускника балами високого рівня – відповідно до критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України. Це завдання оцінюємо максимально **3 балами**. Оцінюючи це завдання, слід зважати на такі критерії:

1 бал зараховується за роботу на 3–4 речення, у якій визначено, ким був автор документа (письменник, військовий, сучасний історик, пересічний очевидець або сучасник подій). Також зазначено, про яку подію (явище) йдеться в документі, установленно, коли відбулися описані події;

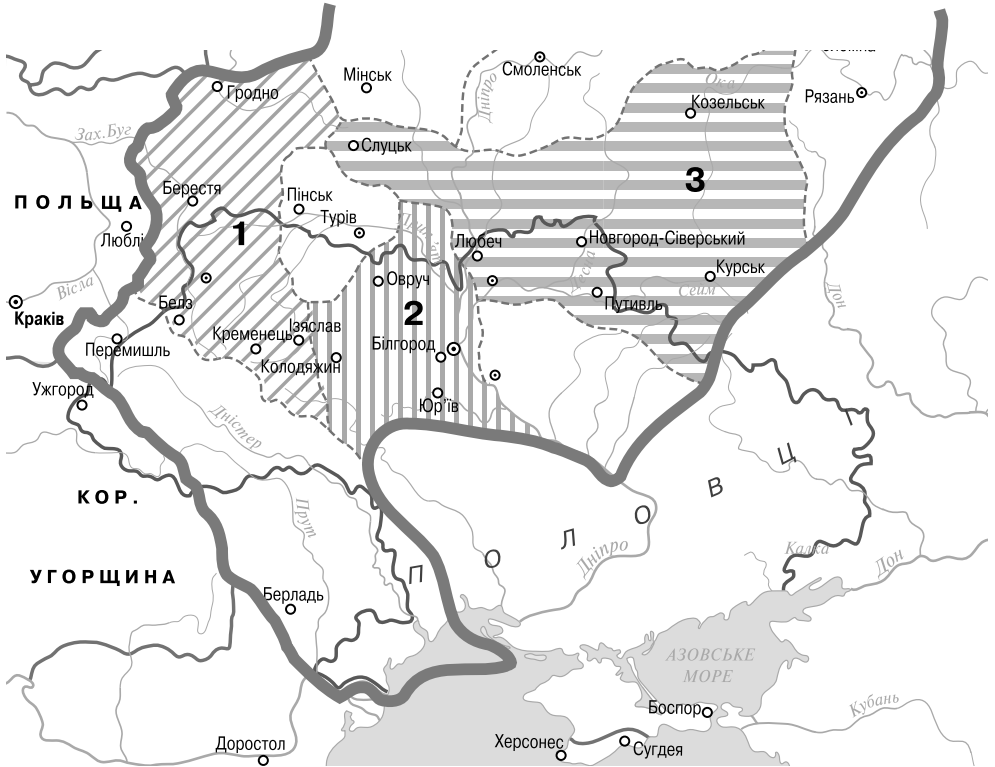
у 2 бали оцінюється відповідь, у якій, окрім зазначеного вище, визначено, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; навіщо автор документа свідчить про події, тобто які ідеї він хотів донести до нащадків; з'ясовано значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;

3 бали зараховуємо за розгорнуту відповідь тоді, коли в написаному учнями тексті не лише правильно паспортизовано джерело та схарактеризовано подію та явище, про які йдеться, а й визначено, у чому цінність джерела, викладено ставлення до описаних подій або діячів. Окрім того, беремо до уваги логічність і послідовність викладу, загальний рівень мовного оформлення (прийнятний/неприйнятний).

ВАРІАНТ 1

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Укажіть рядок, у якому цифри відповідають назвам заштрихованих князівств Русі в другій половині XII ст.

А	1) Галицьке;	2) Київське;	3) Переяславське
Б	1) Волинське;	2) Київське;	3) Чернігівське
В	1) Київське;	2) Чернігівське;	3) Волинське
Г	1) Волинське;	2) Галицьке;	3) Чернігівське

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- Створення Південно-Західного відділу Російського географічного товариства
- Вихід друком першої української газети «Зоря Галицька»
- Видання в Петербурзі першого українського журналу «Основа»
- Вихід друком першого тому «Історії України-Руси» М. Грушевського

А	1, 4, 2, 3
Б	2, 3, 1, 4
В	3, 4, 1, 2
Г	4, 1, 3, 2

А	Б	В	Г

3. Яка з пам'яток засвідчує появу нового жанру образотворчого мистецтва в першій половині XIX ст.?

А

Б

В

Г

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«Ольгерд... пішов у похід у Дикі Поля проти татар. З ним вирушили також чотири його племінники, сини новгородського князя Коріата, княжичі: Олександр, Костянтин, Юрій та Федір. І коли вони, минувши Канів і Черкаси, дійшли до урочища Сині Води, то побачили в полі велику татарську орду з трьома царками на чолі, поділену на три загони... Татари не змогли довго витримати лобового натиску литви й почали відступати та втікати у розлогі степи. На побоїщі залишилися вбиті три їхні царки...» (З Хроніки Мацея Стрийковського).

А 1362 р.

Б 1385 р.

В 1449 р.

Г 1471 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Що з перерахованого було здійснено за сприяння гетьмана Івана Мазепи?

- А Заснування співацької школи в Глухові
- Б Реставрація Софійського та Успенського соборів у Києві
- В Заснування Чернігівського, Харківського та Переяславського колегіумів
- Г Створення Пересопницького євангелія

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Доповніть твердження.

За селянською реформою 1861 р. селяни

- 1 Звільнялися від кріпацтва
 - 2 Отримали право відмовитися від наділу й переселитися в місто
 - 3 Звільнялися від сплати всіх податків, рекрутського обов'язку
 - 4 Отримали земельний наділ за викуп
 - 5 Отримали право вільного виходу з общини з наділами землі
- А 1, 4
 - Б 2, 4
 - В 1, 5
 - Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Які твердження стосуються Петра Могили?

- 1 Перший митрополит після легалізації польським урядом православної ієрархії
 - 2 Засновник друкарні Києво-Печерського монастиря, яка стала центром книговидавництва
 - 3 Будучи київським митрополитом, вів таємні переговори про унію православної церкви з католицькою
 - 4 Об'єднав ченців в один орден – василіанський, який опікувався просвітницькою діяльністю
 - 5 Засновник Лаврської школи, яку незабаром об'єднав із Братською школою
- А 1, 3
 - Б 1, 5
 - В 2, 4
 - Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис імені діяча

8. Про якого діяча часів Руїни йдеться в наведеному уривку з історичного джерела?

«Страшний був орді, бо був досвідченим у воєнних виправах і відважним кавалером. Татари цілком серйозно вважали його шайтаном і навіть своїх дітей, коли вони плакали і їх не могли заспокоїти, лякали. Він... постійно бився з татарами, проти яких мав природну й невблаганну ненависть. На обличчі він мав природний знак, ніби шмат пурпуру».

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків для України Полтавської битви 1709 р. запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

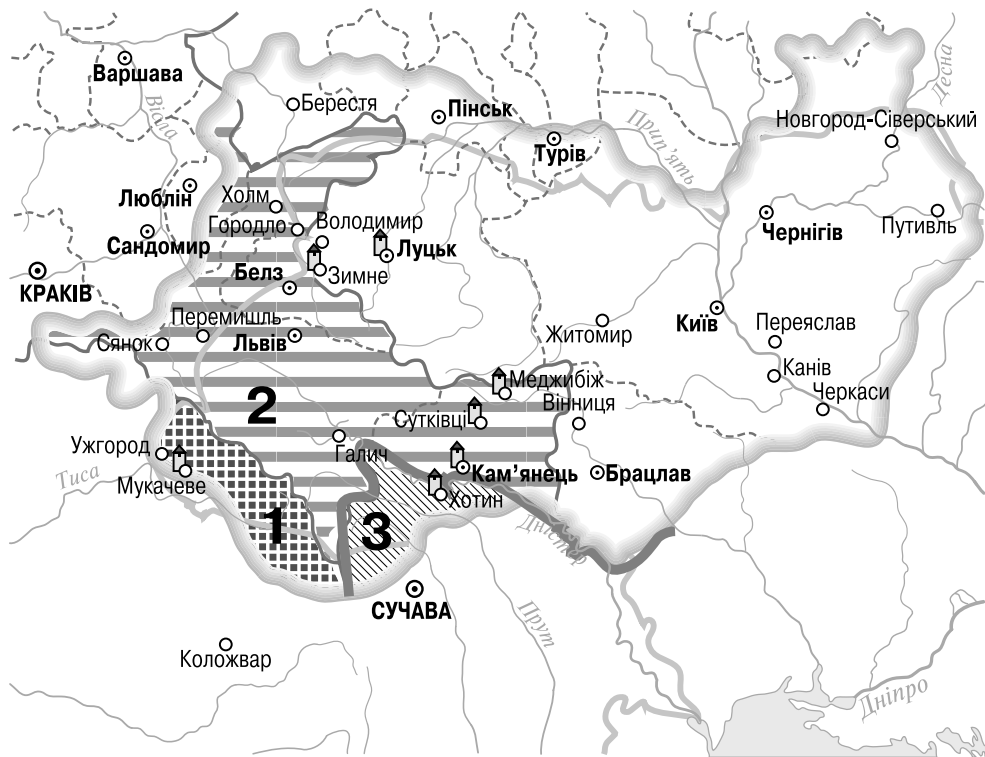
З доповідної Венедикта Левицького

«Минулого місяця управління цензур надіслало мені як цензорів руських книг для офіційного цензурування складену руською мовою книжечку під назвою “Русалка Дністровая”, видану в Угорщині. Цензурування названої збірки народних пісень цими днями закінчене, й прийняте рішення про її заборону з тієї причини, що вміщені в ній статті є несвоєчасним духовним витвором екзальтованої юнацької фантазії, читання якого, особливо в теперішній час, може вестися в оману легковажних і викликати в них невдоволення існуючим. Разом з тим там трапляються окремі речення такого роду, що у відриві від основного задуму автора можуть бути неправильно витлумачені. Оскільки ж далі більшість статей у згаданій книжечці виразно підписана іменем Шашкевича і дві – Вагилевича, що є вихованцями семінарії, та три – іменем Головацького, який, згідно з сертифікатом, навчається на власні кошти на першому курсі теології, а я поряд з обов'язками цензора виконую також обов'язки ректора, вважаю належним і необхідним шанобливо донести про цю справу президії консисторії, зазначаючи при тому, що ретельним розслідуванням у справі трьох названих осіб встановлено, що Шашкевич Маркіян і Головацький Яків видрукували цю книжечку власним коштом в Угорщині без усякого підозрілого умислу, а лише через недосвідченість, юнацьку легковажність і марну жадобу літературної слави. Крім того, вважаю за потрібне додати, що згаданим особам у зв'язку з виданням ними в Угорщині названої книжечки без дозволу тутешньої цензури ректорат виніс сувору догану й під загрозою найсуворішого покарання заборонив їм усяке листування в літературних справах».

ВАРІАНТ 2

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. У якому рядку цифри відповідають назвам держав, у складі яких перебували українські землі в першій половині XV ст.?

- А 1) Велике князівство Литовське, 2) Королівство Польське, 3) князівство Молдавія
 Б 1) королівство Угорщина, 2) королівство Польща, 3) князівство Молдавія
 В 1) королівство Польща, 2) Велике князівство Литовське 3) королівство Угорщина
 Г 1) королівство Угорщина, 2) королівство Польща, 3) Велике князівство Литовське

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій
 1 Вихід друком перших трьох частин «Енеїди» І. Котляревського
 2 Діяльність Кирило-Мефодіївського братства
 3 Заснування університету в Харкові
 4 Діяльність у Галичині «Руської трійці»

- А 2, 1, 3, 4
 Б 4, 3, 1, 2
 В 3, 1, 2, 4
 Г 1, 3, 4, 2

А	Б	В	Г

3. Яка з пам'яток засвідчила появу нового мистецького явища – книжкової гравюри?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в уривку з історичного джерела події?

«А печеніги почали йти на приступ, і зступилися вони на тім місці, де ото є нині Свята Софія, митрополія руська; бо тоді це було поле поза городом. І сталася січа люта, і ледве одолів під вечір Ярослав, і побігли печеніги в різні боки, і не знали вони, куди втікати».

А У IX ст.

В У XI ст.

Б У X ст.

Г У XII ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Що характерне для української культури першої половини XVII ст.?

А Поява перших шкіл, що фінансуються з державної скарбниці

Б Зростання ролі друкарні І. Федорова у Львові як осередку книго-видання

В Занепад іконописного малярства у зв'язку з появою нових жанрів живопису

Г Утілення національного колориту в дерев'яній архітектурі України

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які твердження можуть бути застосовані для характеристики суспільно-політичного та соціально-економічного життя земель козацької України за гетьмана Богдана Хмельницького?

- 1 Усі українські території було звільнено з-під польської влади
- 2 Зросла кількість господарств із застосуванням примусової праці залежних селян
- 3 Утворено Українську козацьку державу – Військо Запорізьке
- 4 Селяни та міщани здобули право вільно вступати до козацького стану
- 5 Владу та основні багатства сконцентровано в руках козацьких низів

- А 1, 5
 Б 2, 5
 В 3, 4
 Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про Петра Конашевича-Сагайдачного?

- 1 Брав участь у битві Речі Посполитої з турецько-татарським військом під Хотиним
- 2 Організував походи запорожців у володіння кримського хана і на турецькі фортеці
- 3 Підштовхнув Стефана Баторія до створення першого козацького реєстрового війська
- 4 Очолив козацьке повстання, унаслідок якого було зруйновано фортецю Кодак
- 5 Узяв під захист та опіку новостворену Києво-Могилянську колегію

- А 1, 2
 Б 1, 4
 В 2, 3
 Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис імені діяча

8. Ім'я якого діяча пропущено в уривку з історичного джерела?

«...Захоплювався українською справою не тільки до глибини своєї щирої душі, а й до глибини своєї кишені. Не маючи дітей, ____, за порадою свого приятеля проф. В. Антоновича, склав заповіт, по якому все своє майно, що оцінювалося тоді до десяти мільйонів рублів, заповідав у користування своїй дружині, Софії Іванівні, а по її смерті все майно повинно піти на українські справи...» (Є. Чикаленко).

У завданні 9 треба визначити причини запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам причин Люблінської унії 1569 р. запишіть дві

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

Зі спогадів Северина Даниловича

«Справою створення окремої радикальної партії займалися Франко й Павлик... Нарешті скликали вони в порозумінні з Драгомановим... до Львова перший з'їзд радикалів, який по тридневих нарадах ухвалив програму Русько-української радикальної партії.

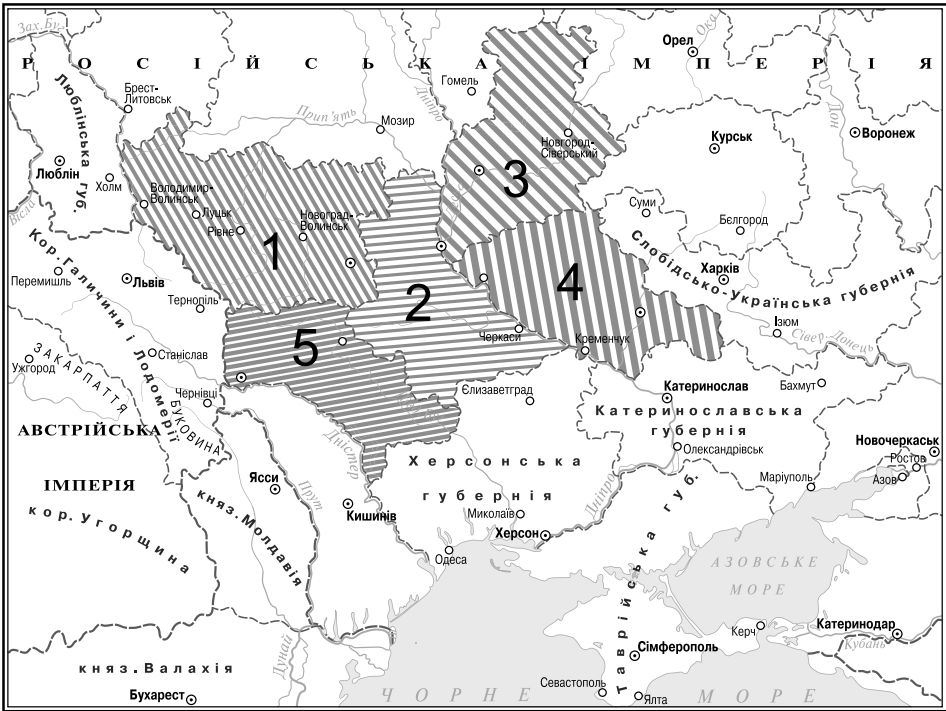
На ці закладини Української радикальної партії, скликані як збори, на приватні запрошення прибуло кількадесят молодих людей, переважно студентів університету або таких, що недавно закінчили університет. Довгий час велася широка дискусія про те, на якій ідейній основі має бути збудована програма нової партії. Суперечки точилися про те, яку позицію має обстоювати партія щодо суспільного питання. Багато було за тим, щоб створити чисто соціалістичну партію з програмою, основою на класовій боротьбі працюючого пролетаріату проти капіталу, отже, – щоб прийняти соціалістичну програму робітничих партій Європи. Я доводив, що наша програма мусить бути іншою, бо наш народ – це маса дрібних малоземельних рільників, і мусить мати передовсім на увазі те, що треба для їх суспільного й культурного піднесення... Ту мою думку підтримали Франко і Павлик. Остаточо збори згодилися на таку будову партійної програми, щоб у ній було зазначене наше стремління до здійснення ідей соціалізму, якою наш український мужик, дрібний власник землі, має доходити до остаточної цілі вселюдського розвитку... Перша програма української радикальної партії була оголошена у видаваному Франком і Павликом часописі “Народ”, з підписами – моїм, Івана Франка, Михайла Павлика, Євгена Левицького і Романа Ярославича як членів першої головної управи Русько-

української радикальної партії в Галичині, її поява справила всюди велике враження не лише між українцями. Це була перша спроба розв'язання питання дрібного рільництва в дусі соціалізму...».

ВАРІАНТ 3

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Якими цифрами на карті позначено губернії, що протягом XIX – початку XX ст. входили до складу Київського генерал-губернаторства?

- А 1, 2, 3
- Б 2, 3, 4
- В 1, 2, 5
- Г 2, 4, 5

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Коліївщина
- 2 Заснування Задунайської Січі
- 3 Гетьманування Кирила Розумовського
- 4 Заснування Нової (Підпільненської) Січі

- А 2, 4, 3, 1
- Б 3, 4, 2, 1
- В 3, 4, 1, 2
- Г 4, 3, 1, 2

А	Б	В	Г

3. Автором якого із зображених творів мистецтва є Сергій Васильківський?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли виникла організація, про яку йдеться в уривку з історичного джерела?

«...Громадівці відстоювали ідею окремішності української народності та її право на самостійний розвиток головно супроти польських претензій на українські землі та польських і московських зазіхань на українську народність. Частина громадівців вела активну роботу у сфері народньої освіти: засновувала школи, ширила українські книжки, дехто, от-як Познанський, і просто оселялися на селі, щоб бути помічними народові своєю порадою й наукою... Вгамувавши польське повстання (на Україні – за допомогою самих українських селян, які хапали повстанців і оддавали їх до рук російської адміністрації), російське правительство взялося й за український рух...».

- А На початку 60-х років XIX ст.
- Б Наприкінці 60-х років XIX ст.
- В На початку 70-х років XIX ст.
- Г Наприкінці 70-х років XIX ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Що з переліченого стосується здобутків «новоерівської політики» народовців?

- А Відкриття у Львівському університеті кафедри історії України
- Б Заснування Чернівецького університету та Львівської технічної академії

- В** Створення першого професійного українського театру на західноукраїнських землях
- Г** Видання брошури Ю. Бачинського «Україна irredenta»

А	Б	В	Г

6. Які твердження можуть бути застосовані для характеристики соціокультурної ситуації в українських землях у складі Речі Посполитої у другій половині XVI ст.?

- 1 Підтримка польською владою всіх церковних конфесій
- 2 Згуртування українського суспільства навколо греко-католицької церкви
- 3 Збільшення кількості фільваркових господарств, що супроводжувалося закріпаченням селян
- 4 Відсутність в українських містах магдебурзького права, уповільнення процесу розвитку міст
- 5 Становлення козацької верстви як суспільного стану, її боротьба за свої права

- А** 1, 4
Б 2, 3
В 3, 5
Г 4, 5

А	Б	В	Г

7. У яких твердженнях ідеться про князя Данила Романовича?

- 1 Очолював оборону Києва під час облоги міста монгольськими ордами
- 2 Здійснив поїздку до столиці Золотої Орди, де зустрівся з ханом Батием
- 3 Отримав від Орди ярлик «на Київ і всю Руську землю», проте в Києві не оселився
- 4 Коронувався як король Русі, прийнявши корону від папи римського
- 5 Приєднав Люблінську землю, частину Закарпаття, переніс свою столицю до Львова

- А** 1, 2
Б 2, 4
В 3, 5
Г 4, 5

А	Б	В	Г

Завдання 8 передбачає запис події

8. Про яку подію йдеться в уривку з історичного джерела?

«Пішов Ігор на греків... І порадилися руси, і вийшли, оружившись, проти греків, і битва межи ними обома була люта, і заледве одоліли греки... Феофан, сановник Романа, зустрів їх у човнах з вогнем і став пускати вогонь трубами на човни руські. І було видно страшне диво...».

У завданні 9 треба визначити причини запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам причин роздробленості Київської Русі запишіть дві

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

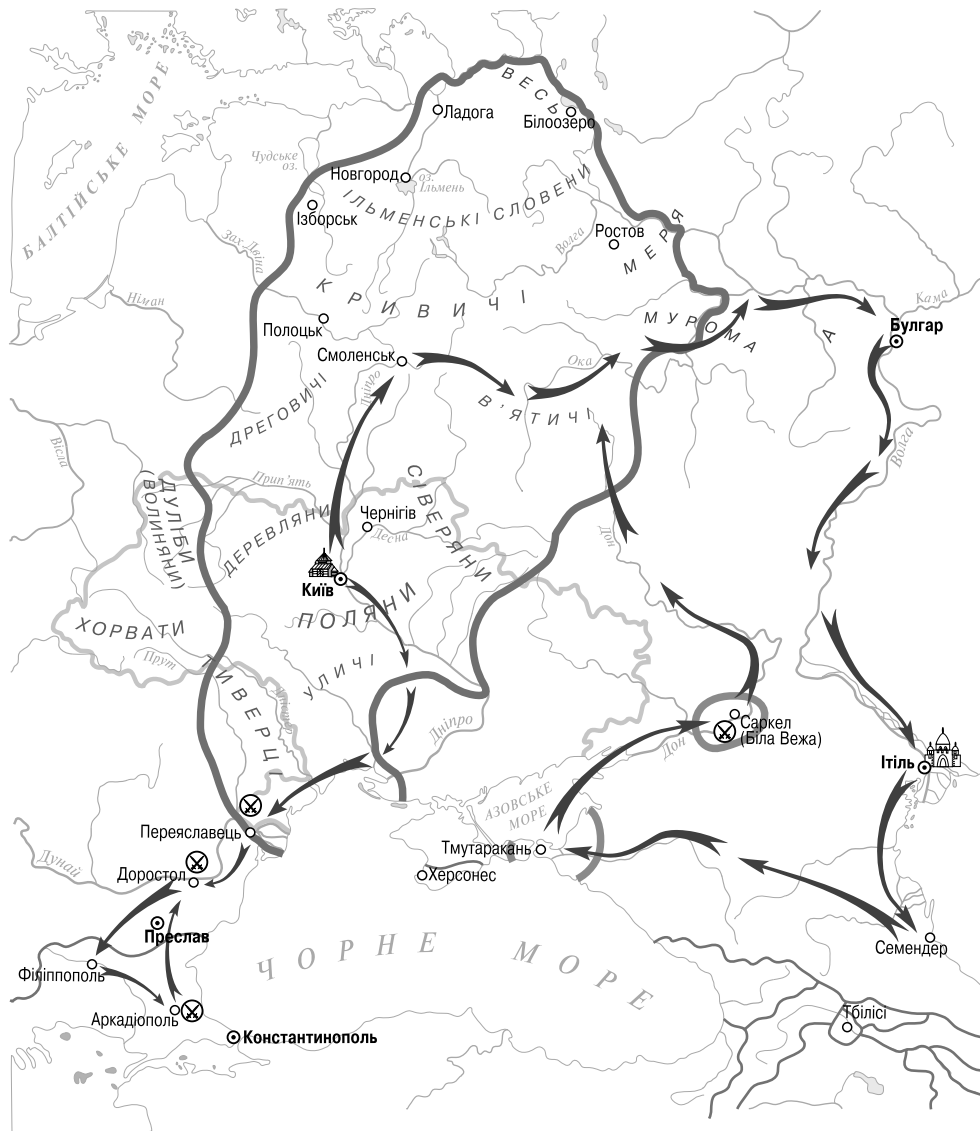
Зі звітів англійського посла в Москві

«Запорізькі козаки перейшли на сторону шведського короля. Близько восьми тисяч запорожців підняло зброю, один їхній відділ несподівано напав на полк російських драгунів... Того роду кара і приклад запорожців може викликати погані наслідки, особливо коли шведський король буде мати успіхи цього літа... Полковник Яковлев підійшов до Січі – одного з головних осередків козаків, яких йому по-доброму не вдалося переконати до послуху та які, навпаки, послали до татар по допомогу. Тоді Яковлев наказав негайно копати окопи, виставив артилерію та штурмував Січ із води й суші, якою оволодів після тригодинного бою. Там він знайшов близько ста гармат, узяв до полону триста запорожців, а решту наказав повбивати... Ви вже, напевно, чули, що шведи облягли Полтаву, місто, розташоване на невисокому горбі недалеко від ріки Ворскла. Це одне з важливих міст в Україні з уваги як на число мешканців, так і на його вигідне положення, бо стоїть воно на перехресті шляхів до запорозьких і до донських козаків, як також до татар... Мазепа зі своїми козаками охороняв табір кілька верстов від місця бою. Шведський король був поранений у ногу кілька днів перед битвою, а в час самої битви його носили на ношах, що були розбиті гарматною кулею, так що всі були переконані, що король був убитий... Відносно короля й решти його армії немає певних відомостей».

ВАРІАНТ 4

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Який великий князь київський здійснив воєнні походи, позначені на карті?

- А Святослав Ігорович
- Б Володимир Святославич
- В Ярослав Мудрий
- Г Володимир Мономах

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Утворення Кримського ханства
- 2 Видання Швайпольтом Фіолем перших книжок церковнослов'янською мовою
- 3 Остаточна ліквідація Київського удільного князівства
- 4 Кревська унія

А 1, 4, 3, 2

Б 3, 1, 4, 2

В 3, 4, 1, 2

Г 4, 1, 3, 2

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Яку із зображених ікон створено в іконописній майстерні Києво-Печерського монастиря?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

Коронний гетьман Миколай Потоцький зазначав: «Хто ж затримає народ, коли в нього так закрутилися колеса свавілля, що їх ніяким чином не можна стримати!.. Переконався я про це під Кумейками: зимою знищив Павлюка, на весну, незважаючи на такий великий

розгром, ожив Острянин. Розгромив я Острянина – зразу ж було обрано керівником Гуню, і я двадцять тижнів вів з ним війну та ледве привів до послуху зброєю і немалим пролиттям крові!..».

- А У 90-х роках XVI ст.
- Б На початку XVII ст.
- В У 30-х роках XVII ст.
- Г У 50-х роках XVII ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Яке з тверджень характеризує козацький устрій Слобожанщини в другій половині XVII ст.?

- А Адміністративний устрій не змінився: наприкінці XVII ст. існувало 10 полків
- Б Козацькі полки належали до складу Лівобережної Гетьманщини
- В Полком командував полковник, якого обирали довічно
- Г Новообраного полковника затверджували на посаді царський та гетьманський уряди

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Укажіть напрямки діяльності громадського руху 60-х років XIX ст.

- 1 Пропаганда соціалістичних ідей та повстання проти самодержавства
- 2 Видання підручників та популярних книжок українською мовою
- 3 Створення мережі таємних антиурядових революційних гуртків
- 4 Організація недільних шкіл для дорослого населення
- 5 Підготовка терористичних актів проти царських посадовців

- А 1, 4
- Б 2, 3
- В 2, 4
- Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про князя Василя-Костянтина Острозького?

- 1 Очолював війська Великого князівства Литовського в битві під Оршею 1514 р.
- 2 Разом зі своїми послідовниками скликав церковний собор у Бересті, що проголосив унію
- 3 Ініціював видання першої повної друкованої Біблії церковнослов'янською мовою
- 4 Узяв під захист й опіку новостворену Києво-Могилянську колегію
- 5 Заснував першу в Україні слов'яно-греко-латинську школу вищого типу

- А 1, 3
- Б 2, 4
- В 3, 4
- Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис імені діяча

8. Про якого історичного діяча йдеться в уривку з джерела?

«Коли й залишалися хвилини для відпочинку, то треба було їх віддати якій-небудь громадській справі... Треба дивуватися, звідки він відривав якісь миті для творчості. А вона не припинялась. За цей час... закінчив “Тараса Бульбу” і майже зовсім оркестрував його, написав для дітей три опери».

У завданні 9 треба визначити причини запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам причин національно-визвольної акції гетьмана Івана Мазепи запишіть дві

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1)** визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2)** визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3)** поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку***З листа Я. Головацького до О. Бодянського***

«Від останнього мого листа багато перемінилося. Русини досягли за півроку більше, ніж за десять років. Не говорю тут про політичні виступи, але в літературнім відношенні... Високе правительство ізрєкло рівноправність нашого малоруського язика із другими Австрійської держави. Внаслідок того має бути язик руський заведений у школах, судах й урядах нашої Русі Галицької... У школи заводиться руський язик. Молодіж охоче береться до науки. В народних і городських училищах ледве не всюди в нашій Галицькій Русі навчають читання й писання руського. При гімназіях також закладені кафедри руського язика, де вся молодіж має учитися по-руськи... У Львівському університеті заснована кафедра язика і словесності малоруської, котрих-то предметів я маю честь бути професором... У богослов-

ських закладах у Львові і в Перемишлі викладається вже більша частина предметів руською мовою...

Від місяця червня завелася в нас Матиця галицько-руська, з подібними намірами, як-то чеська й другі слов'янські, і має уже сто кількадесят членів. Першу увагу звернуло те товариство на видання добрих учебних книжок для дітей. В тім намірі видала Матиця "Буквар язика малоруського", написаний Антоном Добрянським, парохом із Валяви, і зачала печатати "Граматику малоруську", мною складену. Тая ж Матиця зізвала була в місяці жовтні минушого году зібрання учених руських, котрі радилися про піднесення народних шкіл і народної словесності. Собор той установив "Общество галицько-руське просвіти народної". Праці того собору вчених будуть напечатані коштом Матиці. У Львові виходить дві політичні газети руські: а) "Зоря Галицька", двічі на тиждень, півтора листка...».

ВАРІАНТ 5

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Укажіть цифри, якими позначено польські воєводства, утворені на українських землях унаслідок Люблінської унії

- А** 1, 2, 5
- Б** 2, 3, 6
- В** 4, 5, 6
- Г** 2, 3, 5

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Подорож княгині Ольги до Константинополя
- 2 Похід князя Аскольда на Візантію
- 3 Правління першого князя з династії Рюриковичів
- 4 Князування Святослава

- А** 1, 4, 3, 2
- Б** 2, 3, 1, 4
- В** 3, 4, 1, 2
- Г** 4, 3, 1, 2

А	Б	В	Г

3. Який із творів засвідчує появу нового жанру образотворчого мистецтва в другій половині XVI ст.?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«Відбулася зустріч повсталих чернігівців з надісланим проти них загonom. Усвідомлюючи неможливість нерівної боротьби, Сергій Муравйов хотів зупинити перестрілку, яка розпочалася, щоб припинити даремне кровопролиття...».

- А На початку XIX ст.
- Б Протягом другого десятиліття XIX ст.
- В У середині 20-х років XIX ст.
- Г У середині 30-х років XIX ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Який з перелічених фактів (подій) може бути використаний для характеристики доби розквіту Київської Русі?

- А Боротьба князя Ярослава Осмомисла з боярами
- Б Спорудження Софійського та Спасо-Преображенського соборів у Києві та Чернігові
- В Похід новгород-сіверського князя Ігоря Святославовича проти половців
- Г Знищення Хозарського каганату великим князем київським Святославом Ігоровичем

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які твердження можуть бути застосовані для характеристики першого, академічного (наукового), етапу українського національного відродження?

- 1 Створення перших політичних партій
- 2 Збирання та публікація українських народних пісень, легенд тощо
- 3 Дослідження фольклору, написання художніх творів українською мовою
- 4 Створення просвітницьких, археографічних та видавничих об'єднань та організацій
- 5 Формування й пропаганда ідеї суверенітету нації у формі автономії або незалежності

- А 1, 3
 Б 2, 3
 В 2, 4
 Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про князя Ярослава Мудрого?

- 1 Запровадив у Київській Русі християнство як державну релігію
- 2 Сприяв обранню першого митрополита з русичів – Іларіона
- 3 Ініціював укладення першого збірника законів «Руська правда»
- 4 Здійснив подорож до Візантії, де зустрівся з імператором
- 5 Згуртував сили для відсічі половців, брав участь у 80 битвах проти них

- А 1, 2
 Б 2, 3
 В 3, 4
 Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис назви документа

8. З якого документа часів Гетьманщини наведено уривок?

«Уся Річ Посполита народів польського, і Великого князівства Литовського, і Руського та провінцій, що до них належать, відновлюється в повноті так, як було перед війною, тобто аби ті народи залишалися в своїх межах і свободах непорушно, як були перед війною... Для ліпшого підтвердження цих пактів і певності гетьман руських військ до кінця свого життя гетьманом руським і першим сенатором у воеводствах Київському, Брацлавському та Чернігівському залишатиметься...».

У завданні 9 треба визначити причини запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам причин ліквідації царським урядом Запорізької Січі запишіть дві

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

Зі спогадів І. Тобілевича

«Хто не знає цієї праматері нашого народного театру! 80 літ “Наталку” грають на сцені, 80 літ вона молода, приємна і мила серцеві кожного освіченого і неосвіченого слухача... 80 літ!.. Мало не століття “Наталку” виставляють на сцені і любителі, і актори; я сам 33 роки слухаю “Наталку” на сцені і навіть належу до виконавців одного з дійових людей цієї славної п'єси — возного, то як же я можу промовчати, щоб не сказати кілька слів в такий час, коли вдячна полтавська громада святкує столітній ювілей першого малоруського драматурга.

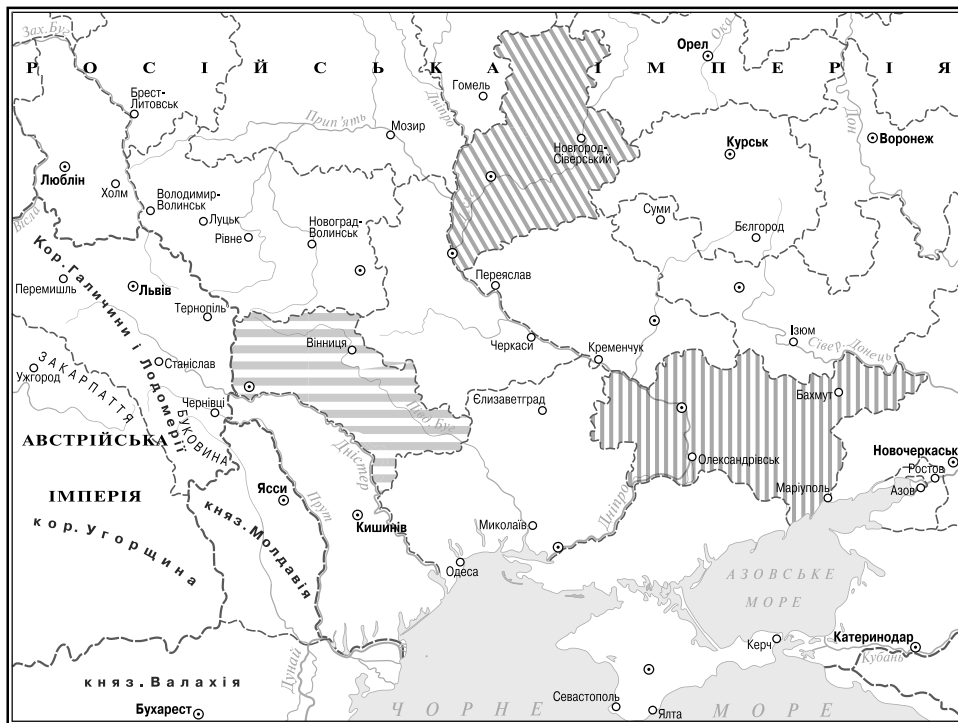
Багато води утекло в море забуття; протягом такого довгого часу тисячі драматичних п'єс спочивають вічним сном, забуті навіки, а “Наталку” вивчили напам'ять мало не всі слухачі, і часто мені приходилось чути, як в театрі, перше ніж актор скаже слова із своєї ролі, хто-небудь нервово йому проказує далі, ніби суфлірує!.. Здавалось би, й “Наталці” пора спочить, а вона невгамовно лунає на сцені дивно милими піснями і буде лунати довго, довго, бо вона ще жде свого справжнього слухача — селянина, для котрого й написана...

“Наталку” грали все частіше і частіше. Звичайно, що ні любителі, ні поодинокі актори в різних трупах не могли дати такого ансамблю, яким сяяла славна трупа М.П. Старицького вже у 80-х роках! М.К. Садовська — Наталка. Кращої не було й нема; знамениті нині артисти-художники Кропивницький — виборний; Саксаганський — возний; Садовський — бурлака Микола — задовольняли самих суворих критиків. Садовський витворив Миколу-бурлаку в ре-

ВАРІАНТ 6

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Території яких губерній підросійської України заштриховано на карті?

- А Київської, Чернігівської, Харківської
- Б Катеринославської, Чернігівської, Подільської
- В Волинської, Катеринославської, Подільської
- Г Чернігівської, Подільської, Таврійської

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

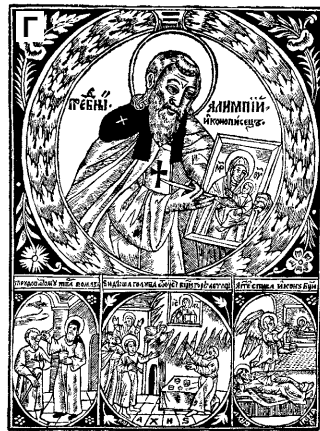
2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Утворення греко-католицької церкви
- 2 Видання Острозької біблії
- 3 Створення Пересопницького євангелія
- 4 Видання І. Федоровим Апостола та «Букваря»

- А 1, 4, 3, 2
- Б 3, 4, 2, 1
- В 3, 4, 1, 2
- Г 4, 3, 1, 2

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Яка з пам'яток є зразком книжкової мініатюри часів розквіту Київської Русі?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в уривку з історичного джерела події?

«...По смерті ж великого князя Романа, вікопомного самодержця всієї Русі, який одолів усі поганські народи, мудрістю ума додержуючи заповідей Божих... велика смута постала в землі Руській. Зосталися ж два сини його, один, Данило, чотирьох літ, а другий, Василько, двох літ».

- А На початку XII ст.
- Б Наприкінці XII ст.
- В На початку XIII ст.
- Г Наприкінці XIII ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. З діяльністю Перемишльського культурно-освітнього осередку 1816 р. пов'язують

- А Появу української преси в Галичині
- Б Розвиток нової української літератури на західноукраїнських землях
- В Появу в новій українській літературі жанрів байок та романтичних балад
- Г Першу хвилю українського національного відродження в Галичині

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які твердження стосуються народовської течії суспільно-політичного руху в західноукраїнських землях?

- 1 Створили товариство «Просвіта», яке видавало українські книжки, відкривало читальні тощо
- 2 Пропагували ідеї російських слов'янофілів і намагалися запровадити штучне «язичіє»
- 3 Заснували 1870 р. громадсько-політичну організацію «Руська рада»
- 4 Лідери – Д. Зубрицький, Б. Дідицький, А. Добрянський, І. Наумович
- 5 Створили перше в Галичині культурно-освітнє товариство «Руська бесіда»

- А 1, 4
 Б 1, 5
 В 2, 5
 Г 3, 4

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про Богдана Хмельницького?

- 1 Керував розбудовою української козацької держави – Гетьманщини
- 2 Плекаючи династичні проекти, одружився з дочкою молдавського господаря
- 3 Першим з українських гетьманів здійснив візит до Москви
- 4 Уклав українсько-московський договір, визнавши протекцію московського царя
- 5 Брав участь у підготовці московсько-польського Андрусівського договору

- А 1, 2
 Б 1, 4
 В 2, 3
 Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис назви документа

8. З якого документа кінця XVIII ст. наведено уривок?

«Через обов'язок, який лежить на нас стосовно клопотів про благо і велич вітчизни, стараючись користь і безпеку його встановити, як в рівній мірі вважаючи засобом назавжди віддалити неприємні причини, які підбурюють вічний мир, між імперіями Всеросійською та Оттоманською укладений, який ми назавжди зберегти щиро бажаємо. Не менше ж і в заміну та задоволення збитків наших вирішили ми взяти під державу нашу півострів Кримський, острів Тамань і всю Кубанську сторону».

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків промислового перевороту в підросійській Україні запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

«І прибули Олег та Ігор до гір кийвських, і довідався Олег, що тут Аскольд і Дір удвох княжать. І сховав він воїв у човнах, а інших позаду zostавив, і сам прийшов на берег Дніпра, несучи Ігоря малого. А підступивши під Угорське і сховавши воїв своїх, він послав посла до Аскольда й Діра сказати, що, мовляв: “Ми – купці ємо, ідемо в греки од Олега і од Ігоря-княжича. Прийдіть-но оба до рідні своєї, до нас”. Аскольд же й Дір прийшли. І вискочили всі інші вої з човнів, і мовив Олег Аскольдові й Дірові: “Ви обидва не є ні князі, ні роду княжого. А я єсьм роду княжого. – І тут винесли Ігоря. – А се – син Рюриків”. І вбили вони Аскольда й Діра... І сів Олег, князюючи, в Києві, і мовив Олег: “Хай буде се мати городам руським”... Пішов Олег на греків, Ігоря zostавивши в Києві... І прибув він до Цесарограда, а греки замкнули Суд і город заперли. І вийшов Олег на берег, і повелів воям виволокти кораблі на берег. І повелів Олег воям своїм колеса зробити і поставити кораблі на колеса. А коли настав попутний вітер, напнули вони паруси, рушили з поля, і пішов Олег до города... І стали греки миру просити, щоби не спустошив він Грецької землі... Отож цесар Леон з Олександром мир оба вчинили з Олегом, згодившись на данину і присягнувши межи собою. Цілувавши самі хреста, Олега і мужів його водили вони до присяги по руському закону. Клялися ті оружжям своїм, і Перуном, богом своїм, і Волосом, богом скоту. І утвердили вони мир».

Lined writing area with 28 horizontal lines.

ВАРІАНТ 7

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Території яких українських воєводств Речі Посполитої 30–40-х років XVII ст. заштриховано на картосхемі?

- А Подільського, Чернігівського, Руського
- Б Київського, Брацлавського, Руського
- В Чернігівського, Руського, Брацлавського
- Г Київського, Волинського, Чернігівського

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Видання «Русалки Дністрової»
- 2 Підписання Олександром II Емського указу
- 3 Вихід друком збірки народних пісень М. Цертелєва
- 4 Створення Київської громади

- А 1, 2, 4, 3
- Б 3, 4, 2, 1
- В 3, 1, 4, 2
- Г 4, 3, 1, 2

А	Б	В	Г

3. Автором якої з картин є Микола Пимоненко?

А

Б

В

Г

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«У той же час прислав папа послів достойних, що принесли Данилові вінець, і скіпетр, і корону, які означають королівський сан, кажучи: “Сину! Прийми од нас вінець королівства”... Опізо, посол папський, прийшов, несучи вінець і обіцяючи: “Ти матимеш поміч од папи”».

- А На початку XII ст.
- Б Наприкінці XII ст.
- В У середині XIII ст.
- Г На початку XIV ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Що з переліченого стосується кримського хана Хаджі-Гірея?

- А Уклав союз з Московією проти Золотої Орди та Литви
- Б Проголосив себе першим правителем Кримського ханства
- В Визнав васальну залежність Кримського ханства від Османської імперії
- Г Здійснив перший великий похід на Україну, спустошивши Київ

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які явища були характерними для економічної ситуації в західно-українських землях у другій половині XIX ст.?

- 1 Прискорений промисловий розвиток
- 2 Відсутність великих поміщицьких земельних маєтків
- 3 Розвиток потужного цукробурякового виробництва
- 4 Еміграція селян до Канади, США, Бразилії тощо
- 5 Виникнення фінансово-кредитних і кооперативних установ

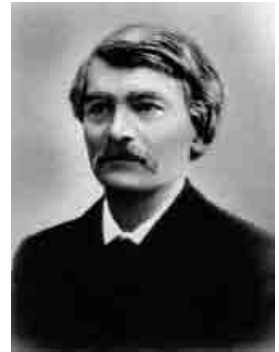
- А 1, 3
Б 2, 5
В 3, 4
Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Які з тверджень стосуються Володимира Антоновича?

- 1 Землевласник і меценат, перший голова Південно-Західного відділу Російського географічного товариства
- 2 Один з ініціаторів «нової ери». Йому належала також ініціатива переїзду М. Грушевського до Львова
- 3 Упорядкував один з найбільших у слов'янстві словників – 4-томний «Словарь української мови»
- 4 Лідер та ідейний натхненник Київської громади протягом усього її існування
- 5 Видавець першого українського політичного часопису «Громада» в Женеві

- А 1, 3
Б 2, 4
В 2, 5
Г 3, 4

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис назви документа

8. З якого документа доби Гетьманщини наведено уривок?

«Ми, старшина, кошовий отаман і все Військо Запорізьке, укладаємо договір з ясновельможним гетьманом і постановляємо навечно зберігати у Війську Запорізькому такий закон, щоб у нашій батьківщині першість належала генеральній старшині як з огляду на її високі служби, так і у зв'язку з постійним перебуванням при гетьманах... Генеральній старшині, полковникам і генеральним радникам належить давати поради теперішньому гетьману та його наступникам про цілісність батьківщини, про її загальне благо й про всі публічні справи. Без їхнього попереднього рішення і згоди, на власний розсуд (гетьмана) нічого не повинно ні починатися, ні вирішуватися, ні здійснюватися. Через це вже тепер, при обранні гетьмана, за одностайною ухвалою встановлюються три Генеральні ради, які щороку збиратимуться в гетьманській резиденції...».

У завданні 9 треба визначити причини запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам причин укладення українсько-російського договору 1654 р. запишіть дві

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1)** визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2)** визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3)** поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

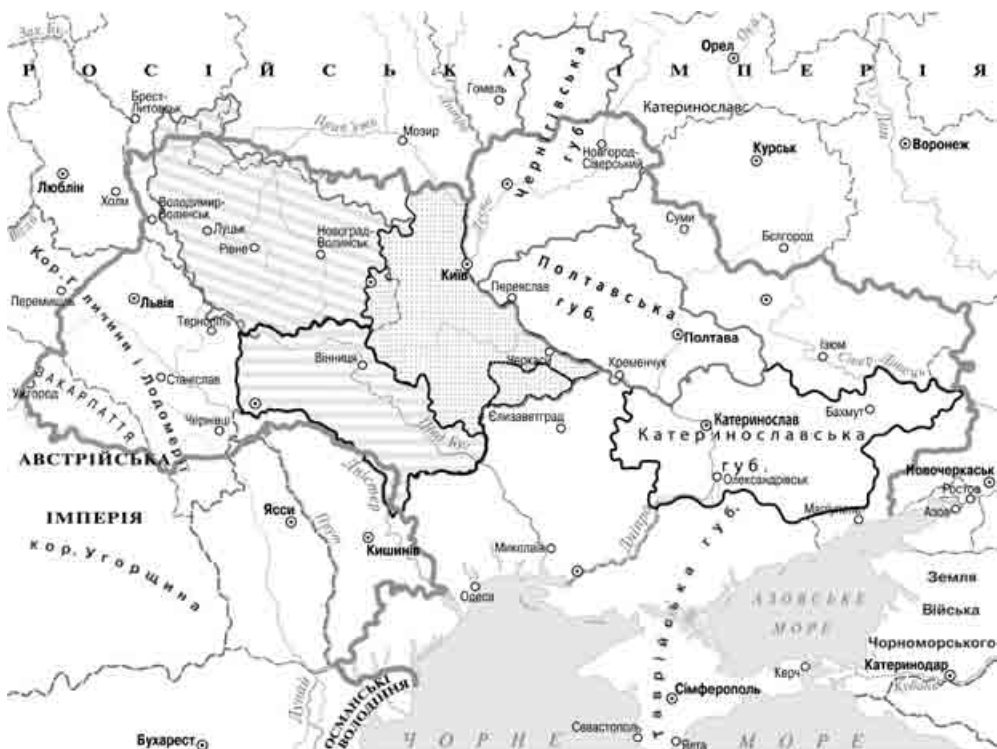
10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

«Заложив Ярослав город – великий Київ, а в города сього ворота є Золоті. Заложив він також церкву Святої Софії, Премудрості Божої, митрополію, а потім церкву на Золотих воротах, кам'яну, Благовіщення Святої Богородиці... І при нім стала віра християнська плодитися в Русі і розширятися, і чорноризці стали множитися, і монастирі почали з'являтися. І до книг він мав нахил, читаючи їх часто вдень і вночі. І зібрав він писців многих, і перекладали вони з гречизни на слов'янську мову і письмо святеє, і списали багато книг. І придбав він книги, що ними поучаються віруючі люди і втішаються ученням божественного слова. Бо як ото хто-небудь землю зорє, а другий засіє, а інші пожинають і їдять поживу вдосталь, – так і сей. Отець-бо його Володимир землю зорав і розм'якшив, себто хрещенням просвітив, а сей великий князь Ярослав, син Володимирів, засіяв книжними словами серця віруючих людей, а ми пожинаєм, учення приймаючи книжнеє. Велика бо користь буває людині од учення книжного. Книги ж учать і наставляють нас на путь покаяння, і мудрість-бо, і стриманість здобуваємо ми із словес книжних, бо се є ріки, що напоюють всесвіт увесь. Се є джерела мудрості, бо є у книгах незмірна глибина... Ярослав же сей, як ото ми сказали, любив книги і, многі списавши, положив їх у церкві Святої Софії, що її спорудив він сам. І прикрасив він її іконами многоцінними, і злотом, і сріблом, і начинням церковним. І інші церкви ставив він по городах і по містах, настановляючи попів і даючи їм частку майна свого і велячи їм повчати людей і приходити часто до церков...».

ВАРІАНТ 8

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповіді, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Унаслідок яких подій на заштрихованих на карті землях підросійської України наприкінці XVIII – на початку XIX ст. відбулися зміни в адміністративно-територіальному устрої?

- А** Ліквідації полкового устрою Гетьманщини
Б Другого та Третього поділу Речі Посполитої
В Ліквідації паланкового устрою Запорізької Січі
Г Скасування козацького устрою на Слобожанщині

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1** Похід новгород-сіверського князя Ігоря Святославича проти половців
2 Князювання в Києві Володимира Мономаха та його сина Мстислава
3 Ухвалення принципу князівської вотчини на Любецькому з'їзді князів
4 Об'єднання Романом Мстиславичем Волинського та Галицького князівств

- А** 2, 3, 1, 4
Б 3, 2, 1, 4
В 3, 4, 1, 2
Г 4, 1, 3, 2

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Яку з пам'яток збудовано в архітектурному стилі, характерному для першої половини XIX ст.?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«Через рік після перемоги під Берестечком повністю загинуло польське військо... Того ж року господарю Василю довелося влаштувати весілля своєї дочки Розанди з Тимошем, сином козацького гетьмана Хмеля».

- А 1648 р.
- Б 1652 р.
- В 1657 р.
- Г 1659 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Який з перелічених фактів (подій) може бути використаний для характеристики культурного життя в українських землях у другій половині XVI ст.?

- А Поява світського портретного живопису
- Б Перебудова Софійського собору в стилі козацького бароко
- В Створення Київського колегіуму (згодом академії)
- Г Створення козацьких літописів

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які твердження стосуються діяльності Старої Київської громади в 70-х роках XIX ст.?

- 1 Заснування Новоросійського університету в Одесі та Історико-філологічного інституту в Ніжині
- 2 Створення першого українського стаціонарного професійного театру
- 3 Заснування Південно-Західного відділу Російського географічного товариства
- 4 Видання «Граматики малоросійського нарiччя» – першої граматики народної української мови
- 5 Видання «Історичних пісень малоросійського народу» з примітками В. Антоновича та М. Драгоманова

- А 1, 3
Б 2, 4
В 3, 5
Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про князя Володимира Святославича?

- 1 Був першим християнином з-поміж київських князів
- 2 Запровадив у Київській Русі християнство як державну релігію
- 3 Розгромив Хозарський каганат і зруйнував його столицю
- 4 Захопив 70 міст під час Першого Балканського походу
- 5 За його правління почали карбувати перші руські монети

- А 1, 3
Б 2, 3
В 2, 5
Г 3, 4

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис імені діяча

8. Ім'я якого діяча пропущено в уривку з історичного джерела?

«Президент рейхстагу повідомив пана міністра внутрішніх справ, що рейхстаг на своєму засіданні (у лютому 1849 р.) ухвалив таке рішення: “Вважати депутата з виборчої округи Вижниця на Буковині _____ виключеним зі складу рейхстагу й уповноважити президента рейхстагу дати розпорядження про проведення нових виборів”».

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків селянської реформи 1861 р. в підросійській Україні запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

«Хан прислав посла свого до Данила й Василька: “Дай Галич!”. І Данило був у печалі великій, тому що не укріпив він був землі своєї городами. І, порадившись з братом своїм, поїхав він до Батия... Вибрався ж він на празник святого Дмитрія Солунського, помолвившись Богу. І прибув він до Києва, прийшовши у храм архістратиґа Михаїла, тобто Видубич, скликав чорноризців і весь монаший чин. І коли він сказав ігумену і всій братії, щоб вони вчинили молитву за нього, то вони вчинили, щоб він од Бога милість дістав. І... вирушив він із монастиря у човні, бачачи біду страшну і грізну, і прибув до Переяславля. Звідти ж прибув він до Батия на Волгу... Він, Батий, сказав: “Даниле! Чому ти єси давно не прийшов? Але якщо нині ти прийшов єси, – то й се добре. Чи п’єш ти чорне молоко, наше пиття, кобилячий кумиз?”. І він сказав: “Досі я не пив. А нині ти велиш – я п’ю”. Він тоді сказав: “Ти вже наш-таки, татарин. Пий наше пиття!”. І він, Данило, випивши, поклонився за обичаєм їх... О, лихіша лиха честь татарська! Данило Романович, що був князем великим, володів із братом своїм Руською землею, Києвом, і Володимиром, і Галичем, і іншими краями, нині сидить на колінах і холопом себе називає! А вони данини хочуть, і погрози ідуть, і він життя не надіється! О, лиха ти, честь татарська! Пробув же князь у них днів двадцять і п’ять, а тоді одпущений був із тими, що були з ним, і поручена була земля його йому. І прийшов він у землю свою, і зустрів його брат Василько і сини його. І був плач через обиду його, але ж більша була радість, що він є здоров...».

ВАРІАНТ 9

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Якою цифрою на картосхемі позначено територію Гетьманщини наприкінці XVII ст.?

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Заснування Чернівецького університету
- 2 Відкриття Київських вищих жіночих курсів
- 3 Діяльність Братства тарасівців
- 4 Відкриття в Одесі Новоросійського університету

- А 1, 4, 3, 2
- Б 2, 4, 1, 3
- В 3, 4, 2, 1
- Г 4, 1, 2, 3

А	Б	В	Г

3. Яка з архітектурних споруд уособлює досягнення оборонного будівництва першої половини XVII ст.?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в уривку з історичного джерела події?

«Помер Рюрик. Княжіння своє він передав Олегові, що був його роду, віддавши йому на руки сина свого Ігоря, бо той був дуже малий... І сів Олег, княжуючи, в Києві. І мовив Олег: "Хай буде се мати городам руським"».

- А На початку IX ст.
- Б Наприкінці IX ст.
- В На початку X ст.
- Г Наприкінці X ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Який з перелічених фактів (подій) може бути використаний для характеристики культурного життя України в першій половині XVIII ст.?

- А Закриття Києво-Могилянської академії
- Б Створення козацьких літописів Григорія Граб'янки та Самійла Величка
- В Будівництво архітектурного ансамблю Успенської церкви у Львові
- Г Видання перших друкованих підручників граматики української мови

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які твердження можуть бути застосовані для характеристики Київського князівства за доби роздробленості?

- 1 Найбільша кількість населення порівняно з іншими князівствами
 - 2 Успішна боротьба київських князів з печенігами
 - 3 Розгортання основних подій, описаних у «Слові о полку Ігоревім»
 - 4 Піднесення князівства за правління Романа Мстиславича та його сина – Данила
 - 5 Найгостріші міжкнязівські суперечки за право володіти столом
- А 1, 2
Б 2, 3
В 3, 4
Г 1, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. Які з тверджень стосуються Михайла Грушевського?

- 1 Один із засновників Української соціал-демократичної партії (УСДП)
- 2 Завідував кафедрою історії у Львівському університеті
- 3 Автор першого національного історичного роману «Чорна рада»
- 4 Очолював Наукове товариство імені Т. Шевченка
- 5 Зажив слави літературного критика й творця українського правопису

- А 1, 2
Б 2, 4
В 2, 5
Г 3, 4

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис назви організації

8. Якої організації стосується наведений уривок з історичного джерела?

«Обер-поліцеймейстер доставив знайдений поліцейськими служителями у квартирі 15 Гулака рукопис, який він під час арешту його встиг було сховати. Цей рукопис під назвою “Закон Божий” написаний рукою Гулака і містить у собі 109 параграфів...».

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків діяльності Головної руської ради під час революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

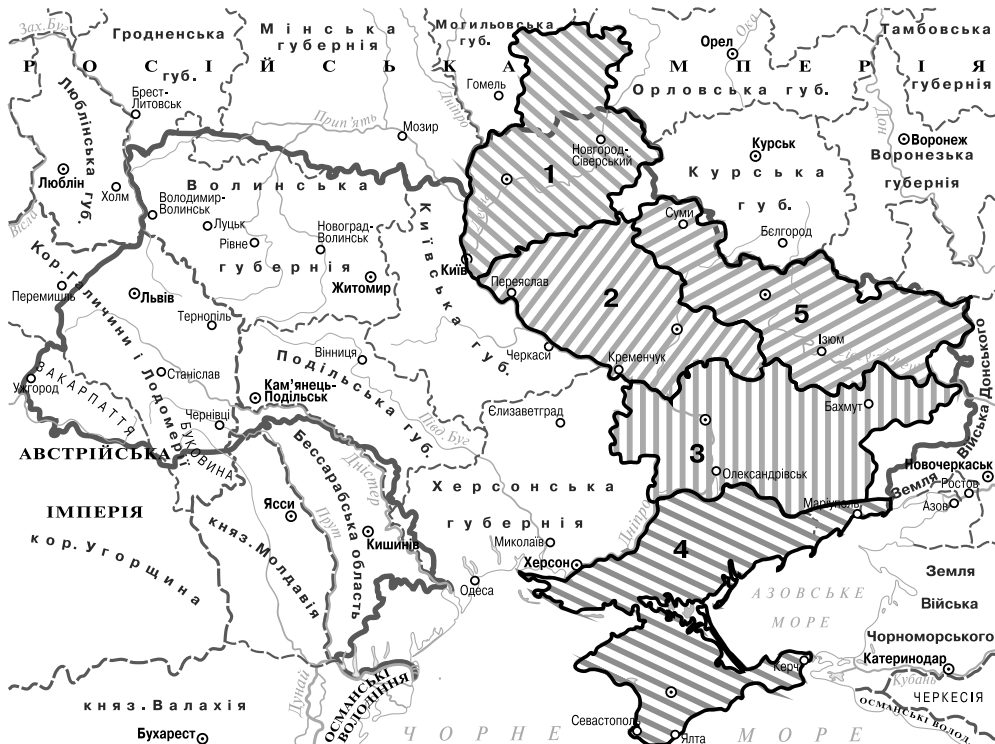
10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

«На ріці Калці татари зустріли їх, війська половецькі і руські. Мстислав Мстиславич тим часом повелів Данилові попереду перейти з полками ріку Калку і іншим полкам піти з ним, а сам після нього перейшов. Сам же поїхав він у сторожі, і, коли побачив полки татарські, він, приїхавши, сказав: “Оружіться!”... І сталася перемога над усіма князями руськими, якої ото не бувало ніколи. Татари ж, перемігши руських князів за гріхи християн... Прийшов Батий до Києва з великою силою, mnogim-множеством сили своєї, і оточив город. І обступила Київ сила татарська, і був город в облозі великій. І пробував Батий коло города, а вої його облягали город. І не було чути нічого од звуків скрипіння теліг його, ревіння безлічі верблюдів його і од звуків іржання стад коней його, і сповнена була земля Руськая ворогами... І поставив Батий пороки під город коло воріт Лядських, і пороки безперестану били день і ніч. Вибити вони стіни, і вийшли городяни на розбиті стіни, і було тут видіти, як ламалися списи і розколювалися щити, а стріли затьмарили світ переможенням, і Дмитро поранений був. Вийшли татари на стіни і сиділи там того дня й ночі, а городяни зробили ще друге укріплення навколо церкви Святої Богородиці Десятинної. А на завтра прийшли татари на них, і була битва межи ними велика. Люди тим часом вибігли і на церкву, і на склепіння церковне з пожитками своїми, і од тягара повалилися з ними стіни церковні, і так укріплення було взяте татарськими воями. Дмитра ж вивели до Батия, пораненого, але вони не вбили його через мужність його».

ВАРІАНТ 10

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповіді, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Якими цифрами позначено губернії, утворені на землях колишньої Гетьманщини та Слобожанщини?

- А 1, 2, 5
- Б 1, 3, 4
- В 2, 3, 5
- Г 2, 4, 5

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Ліквідація полкового устрою на Слобожанщині
- 2 Приєднання Правобережної України до Росії за Другим поділом Речі Посполитої
- 3 Закріпачення царським урядом селян Лівобережної та Слобідської України
- 4 Остаточна ліквідація царським урядом Запорізької Січі

- А 1, 4, 3, 2
- Б 1, 4, 2, 3
- В 3, 4, 1, 2
- Г 4, 3, 1, 2

А	Б	В	Г

3. Автором якої з картин є Тарас Шевченко?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. У якому році російський імператор ухвалив указ, уривок з якого наведено?

«Не допускати ввозу в межі імперії... яких би то не було книг і брошур, що видаються за кордоном на малоруському нарідччі; друкування й видання в імперії оригінальних творів і перекладів на тому ж нарідччі заборонити, за винятком тільки: а) історичних документів і пам'яток і б) творів красеного письменства... заборонити також різні сценічні вистави й читання на малоруському нарідччі, а також і друкування на ньому текстів до музикальних нот; припинити видання газети "Київський Телеграф"».

- А 1861 р.
- Б 1863 р.
- В 1876 р.
- Г 1890 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Яке твердження характеризує діяльність Головної руської ради 1848–1849 рр.?

- А Заснування греко-католицької духовної семінарії у Львові
- Б Скликання з'їзду діячів науки й культури – «Собору руських учених»
- В Видання першого українського журналу «Основа»
- Г Реорганізація єзуїтської академії у Львові в університет

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Якими були напрямки діяльності Кирило-Мефодіївського братства?

- 1 Написання наукових праць, виступи з лекціями в навчальних закладах Києва
- 2 Увезення з-за кордону й поширення нелегальної революційної літератури
- 3 Збір коштів на відкриття народних шкіл та видання нових книжок
- 4 Підготовка до збройного повстання в Україні
- 5 Видання україномовної щоденної газети для селян та робітників

- А 1, 2
Б 1, 3
В 2, 4
Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про гетьмана Івана Мазепу?

- 1 Організував повстання на Правобережжі 1702–1704 рр. задля об'єднання з Гетьманщиною
- 2 Переніс гетьманську резиденцію з Батурина до Глухова
- 3 Ініціював будівництво нових та відновлення давніх храмів
- 4 Перший з гетьманів після зміщення з посади ув'язнений і засланий до Сибіру
- 5 Уклав союз зі Швецією й повстав проти Російської держави

- А 1, 5
Б 2, 4
В 3, 5
Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис назви твору

8. З якого твору наведено уривок?

«...Коли ж поляни жили осібно й володіли родами своїми, то було між них три брати: одному ім'я Кий, а другому – Щек, а третьому – Хорив, і сестра їх – Либідь. І сидів Кий на горі, де нині узвіз Боричів, а Щек сидів на горі, яка нині зветься Щекавицею, а Хорив – на третій горі, од чого й прозвалася вона Хоривицею. Зробили вони городок і на честь брата їх найстаршого назвали його Києвом. І був довкола города ліс і бір великий, і ловили вони тут звірину. Були ж вони мужами мудрими й тямущими і називалися полянами. Од них ото є поляни в Києві й до сьогодні».

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків Кревської унії 1385 р. для України запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте уривок з твору та дайте йому оцінку

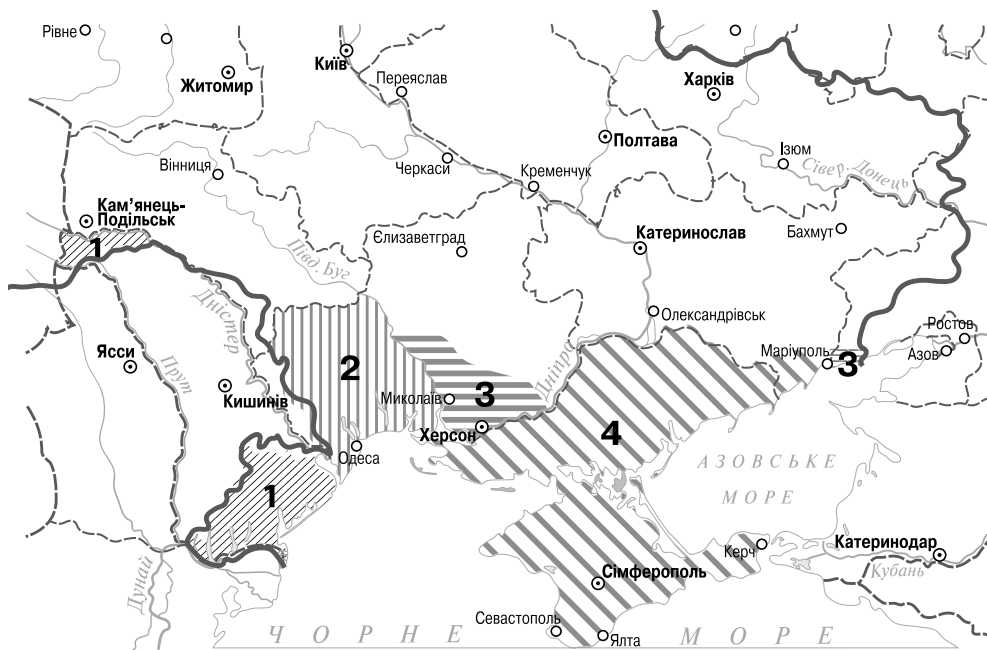
З твору вірменина Іоаннеса Кам'янецького

«У шістнадцятий день серпня нечестивий султан турецький Осман підійшов до Хотина з незліченим кінним і пішим військом, що перевищувало християнські сили у десятки разів, і зупинився на відстані однієї милі від поляків. Розбили строкаті намети й покрили ними все поле. Вони підвезли страшенні гармати, числом до трьохсот. Чотирнадцять із них були настільки великі, що двадцять волів ледь їх тягли. Інші ж були менші. У суботу, 18 серпня, турецьке військо напало на польський табір, на ту частину, де були козаки. І почали палити з гармат і рушниць, і так до вечора, але нікому не завдали шкоди. А оскільки козацьке плем'я відрізняється великими пізнаннями у військовій справі і хитрістю, то вони вийшли не раніше, ніж наступив вечір, а ворог стомився від постійних перебіжок. А в дев'ятнадцятій годині войовничі козаки об'єдналися й, перехрестившись, почали бити чужинців, поки ті не витримали й, повернувши назад, почали тікати. А козаки, переслідуючи їх, били нещадно... Але день закінчувався, вони з перемогою повернулися назад, взявши здобич і притягнувши дві чудові гармати. І такими сміливими подвигами вирізнилося в цей день козацьке військо, що жах охопив всіх язичників, і навіть сам султан Осман із сановниками впав у страх, він чимало шкодував, оплакуючи загибель незлічених знатних магометан... У ці дні переможний і христілюбивий князь Владислав почав щедро обдаровувати знатних і лицарів за їх ревну й віддану службу».

ВАРІАНТ 11

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Якою цифрою позначено українські терени, приєднані до Російської імперії внаслідок російсько-турецької війни 1787–1791 рр.?

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Коронація Данила Романовича
- 2 Битва союзного війська русичів та половців проти монголів на р. Калці
- 3 Правління в Галицько-Волинській державі Юрія II Болеслава
- 4 Облога й розорення Києва військами хана Батия

- А 2, 1, 4, 3
- Б 2, 4, 1, 3
- В 3, 4, 1, 2
- Г 3, 2, 1, 4

А	Б	В	Г

3. Яка з пам'яток є зразком класицистичного стилю монументальної скульптури в Україні?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«Скликано “Собор руських учених” – усіх прихильників культурного та національного розвитку Галицької України... “Собор” уважав конче потрібним, щоб була усталена одна одностайна граMATика й одностайний правопис для всього “руського народу в Австрії й Росії”».

- А 1848 р.
- Б 1873 р.
- В 1892 р.
- Г 1899 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Що з переліченого стосується діяльності Русько-української радикальної партії?

- А Відкриття у Львівському університеті кафедри історії України
- Б Вихід брошури Ю. Бачинського «Україна irredenta»
- В Перетворення Літературного товариства ім. Т. Шевченка на наукове
- Г Заснування культурно-освітнього товариства «Просвіта»

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які явища були характерними для економічної ситуації в українських землях у складі Російської імперії в першій половині XIX ст.?

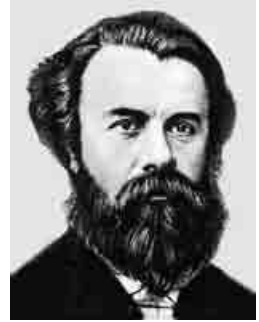
- 1 Збереження кріпосницьких відносин
- 2 Панування натурального господарства
- 3 Розвиток сільського господарства інтенсивним шляхом
- 4 Завершення промислового перевороту
- 5 Зростання чисельності міського населення

- А 1, 4
Б 1, 5
В 2, 3
Г 3, 4

А	Б	В	Г

7. У яких твердженнях ідеться про Михайла Драгоманова?

- 1 Очоловав етнографічно-статистичні експедиції з дослідження України, автор віршів «Ще не вмерла України...»
- 2 Один з фундаторів Братства тарасівців, автор перших підручників з української мови й літератури
- 3 Один з лідерів громадівського руху, прагнув надати йому політичного характеру
- 4 Автор найґрунтовнішого дослідження з минулого українського народу – «Історії України-Руси»
- 5 Відповідно до Емського указу змушений був залишити Україну

- А 1, 3
Б 2, 4
В 3, 5
Г 4, 5

А	Б	В	Г

Завдання 8 передбачає запис імені діяча

8. Про кого йдеться у фрагменті літературного твору?

«Посада ректора належала до найпочесніших у Болоньї, але й обов'язки були численні й складні. Відмовитися від запропонованої посади забороняли статuti університету. Всі студенти проголосували за гостя з далекої країни, який за кілька років життя в Болоньї встиг завоювати неабиякий авторитет. Проголошуючи присягу, новообраний ректор урочисто обіцяв, що протягом року всіма силами служитиме щонайкращому розвитку університету, буде справедливим до студентів, дотримуватиметься статutів і слідкуватиме, щоб і всі інші шанували статuti».

У завданні 9 треба визначити причини запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам причин Національно-визвольної війни середини XVII ст. запишіть дві

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

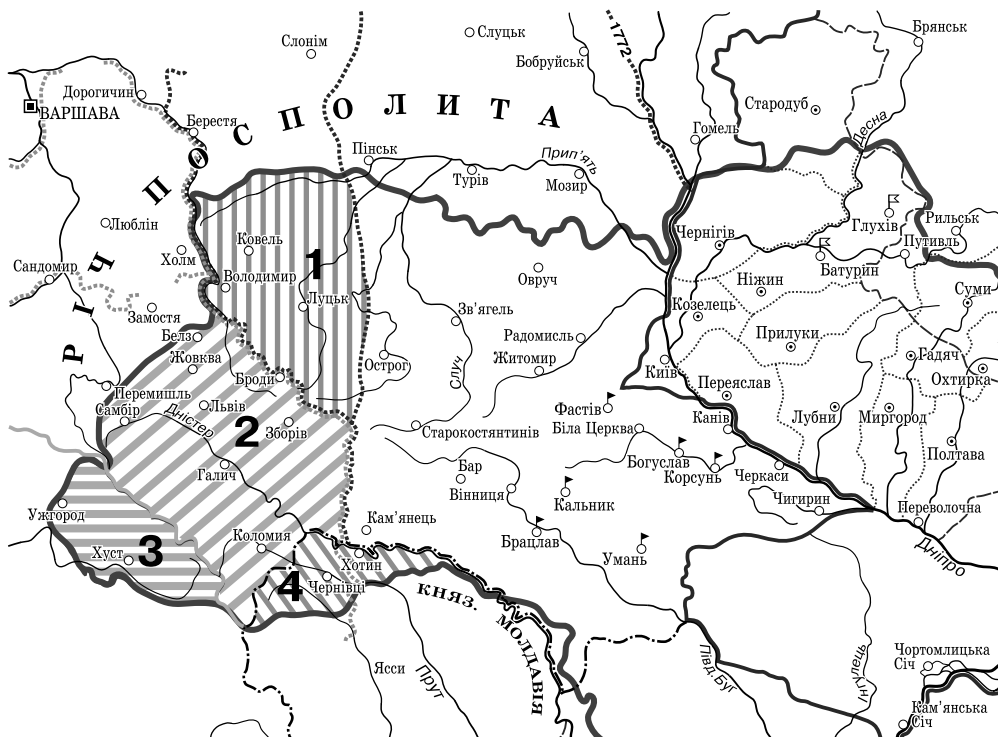
«Половці пустошили багато... І знемогли люди в городі од голоду, і здались ворогам. Половці ж, узявши город, запалили його вогнем, а людей розділили і повели їх у вежі до ближніх своїх і родичів своїх. Мучені холодом і виснажені, у голоді, і в спразі, і в біді, поблідлі лицями і почорнілі тілами, ходячи невідомою землею голі й босі, ноги маючи по колоті терням, вони запаленим язиком, зі сльозами відповідали один одному, говорячи: “Я був із сього города”, а другий: “Я із сього села”...

Прибули Святополк Ізяславич, і Володимир Всеволодович, і Давид Ігоревич, і Василько Ростиславич, і Давид Святославич, і брат його Олег і зібралися в городі Любечі, щоб уладнати мир. І говорили вони один одному, кажучи: “Пощо ми губимо Руську землю, самі проти себе зваду маючи? А половці землю нашу розносять і раді є, що межі нами війна донині. Відтепер з'єднаймося в одне серце і обережімо Руську землю. Кожен хай держить отчину свою: Святополк – Київ Ізяславів; Володимир – Всеволодів уділ; Давид, і Олег, і Ярослав – Святославів уділ; іншим хай будуть городи, які їм роздав Всеволод: Давидові – Володимир; двом Ростиславичам: Перемишль – Володареві, а Тербовль Василькові”. І на цім вони цілували хреста: “А якщо відтепер хто на кого встане, то проти того будемо ми всі і чесний хрест”. І сказали вони всі: “Хай буде проти нього хрест чесний і вся земля Руськая”. І, поцілувавшись, пішли вони до себе».

ВАРІАНТ 12

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповіді, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Якою цифрою позначено на картосхемі українські землі, які за першим поділом Речі Посполитої відійшли до Австрійської імперії?

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 «Київська козаччина»
- 2 Підписання Валуєвського циркуляра
- 3 Відкриття Київського університету Св. Володимира
- 4 Заснування Київської громади

- А 2, 4, 3, 1
- Б 3, 4, 2, 1
- В 3, 1, 4, 2
- Г 4, 3, 1, 2

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Який храм, збудований наприкінці XII – на початку XIII ст., уособлює новий напрям в архітектурі Київської Русі?

А	Б	В	Г

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«Хочуть... панове міщани львівські школи заснувати для навчання дітей християнських усіх станів, які би мали вчитися Письма Святого грецького й слов'янського, щоб не був їхній християнський рід неначе безсловесним через свою невченість. І також купили друкарню, потрібну для тієї школи».

- А 1569 р.
- Б 1585 р.
- В 1596 р.
- Г 1615 р.

А	Б	В	Г

5. Що з переліченого характеризує політичне життя Русі першої половини XI ст.?

- А Врегулювання міжкнязівських відносин у тогочасних законах
- Б Зростання впливу місцевої родоплемінної знаті

- В** Усталення принципу успадкування великокнязівського столу
- Г** Зміцнення монархічної влади династії Рюриковичів

А	Б	В	Г

6. Які з перелічених фактів (подій) можуть бути використані для характеристики ситуації в Правобережній Гетьманщині доби «Руїни»?

- 1 Ініціювання Іваном Виговським підписання українсько-польського Гадяцького договору
- 2 Укладення Юрієм Хмельницьким і московським урядом Переяславських статей
- 3 Прийняття турецького протекторату гетьманом Петром Дорошенком
- 4 Чорна рада в Ніжині, проголошення гетьманом Івана Брюховецького
- 5 Укладення між Османською імперією та Річчю Посполитою мирного договору в Бучачі

- А** 1, 3
Б 2, 4
В 3, 5
Г 4, 5

А	Б	В	Г

7. У яких твердженнях ідеться про Івана Франка?

- 1 Один з лідерів українського руху; його поема «Мойсей» стала маніфестом національної ідеї
- 2 Один з провідників «нової ери», ініціатор переїзду М. Грушевського до Львова
- 3 Ініціатор створення та голова громадсько-політичного товариства «Народна Рада»
- 4 Аргументував ідею політичної незалежності України в праці «Україна irredenta»
- 5 Один із засновників і головних ідеологів Русько-української радикальної партії

- А** 1, 3
Б 1, 5
В 2, 4
Г 3, 5

А	Б	В	Г

Завдання 8 передбачає запис назви наукового товариства

8. Про яке наукове товариство йдеться у фрагменті зі спогадів Федора Вовка?

«Як не кумедним здавалося нам це засідання Громади під головуванням генерал-губернатора, але нікому з нас і в голову не приходила гадка, що ми користуємося чужим недоглядом. Насправді ми одержали тільки те, на що за здоровим глуздом ми мали повне право: збиратися і відкрито займатися науковою діяльністю про Україну і для України.»

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків монгольської навали на землі Русі-України запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

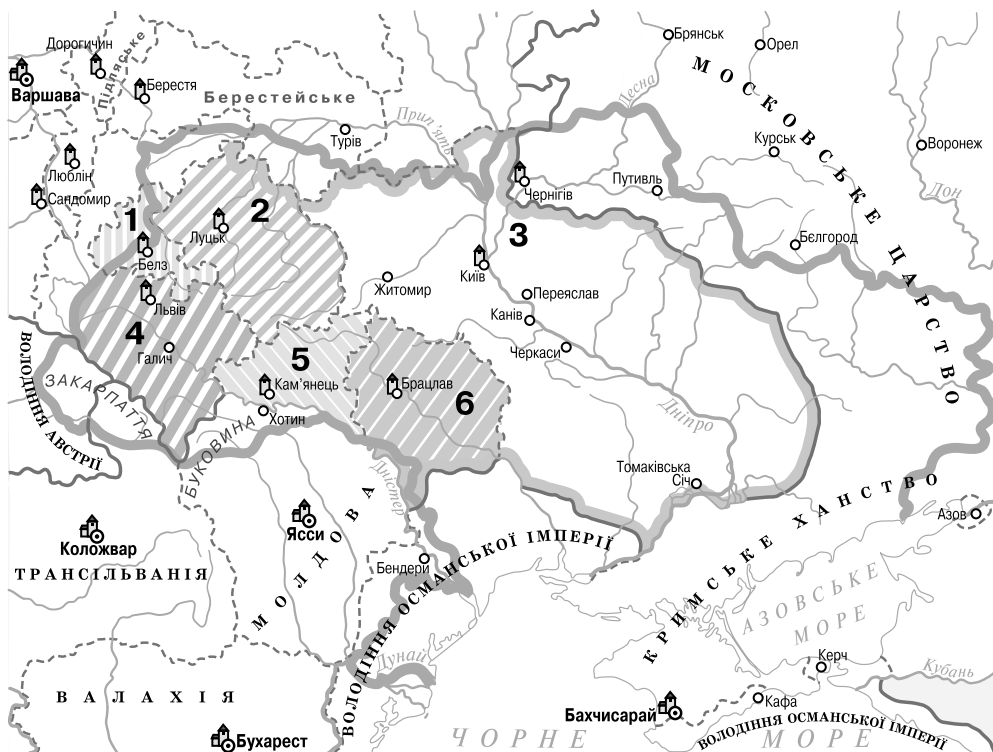
З листа українського шляхтича

«Бачу зле, бо видав Хмельницький всіх нас у неволю московському цареві... Сам із військом козацьким присягнув і місто Київ силою під мечовим каранням до того привів, що присягли всі... Тамтешні міщани, нерадо прийнявши московитів, роз'їхалися по різних містах і містечках... Отець митрополит і архімандрит київські ще не присягли і присягати не хочуть. Сповіщаю, що Кропив'янський та Полтавський полки відірвалися від Хмельницького і відмовилися присягти московському цареві... Сповіщаю, що Хмельницький присягнув московському цареві в Переяславі... Потім переяславських міщан гнали присягати, чому вони дуже противилися, а місцевий вїт (аж) захворів, та його, хоч і хворого, було наказано привести до церкви Пречистої Богородиці. ...Кияни теж цьому були противні й не хотіли йти до церкви, але їх, наче бидло, гнали козаки до присяги... Вони ж під час присяги не називалися своїм іменем, що було їм дано при хрещенні, а після присяги дуже її ляляли... Гадяцький і Брацлавський полки не хотіли зноситися з Хмельницьким, не хотіли їхати на цю присягу до Переяслава, і серед тієї України [тобто Гетьманщини] стався розкол».

ВАРІАНТ 13

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Укажіть цифри, якими позначено українські воєводства, що перебували в складі Королівства Польського наприкінці XV ст.

- А 1, 3, 5
- Б 2, 3, 6
- В 2, 5, 6
- Г 1, 4, 5

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Відкриття Київського університету Св. Володимира
- 2 Заснування Новоросійського університету
- 3 Відкриття в Ніжині гімназії вищих наук
- 4 Заснування Харківського університету

- А 2, 4, 3, 1
- Б 3, 4, 2, 1
- В 3, 4, 1, 2
- Г 4, 3, 1, 2

А	Б	В	Г

3. Яка з пам'яток образотворчого мистецтва прикрашає Софійський собор у Києві?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«Після всемілостивішого від нас звільнення графа Кирила Розумовського, за його проханням, із чину гетьманського наказуємо нашому Сенатові для належного управління в Малій Росії створити там Малоросійську колегію, в якій бути головним нашому генералу графу Рум'янцеву і з ним чотирьом великоросійським представникам».

- А 1750 р.
- Б 1764 р.
- В 1781 р.
- Г 1785 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. З виходом якої книжки пов'язують початок національного відродження в Наддніпрянській Україні?

- А «Кобзаря» Т. Шевченка
- Б «Енеїди» І. Котляревського
- В «Історії Русів»
- Г «Історії Малої Росії» Д. Бантиш-Каменського

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які твердження характеризують релігійну ситуацію в українських землях у першій половині XVII ст.?

- 1 Берестейська церковна унія зняла напруження у відносинах між католицькою та православною церквами
- 2 Перехід більшості селянства – основної маси населення українських земель – до інших віросповідань
- 3 Церквою, яку підтримував уряд Речі Посполитої, була греко-католицька
- 4 Орден єзуїтів згорнув свою діяльність, поступившись православним братствам
- 5 Після ухвалення «Пунктів заспокоєння» Владислава IV легалізовано православну церковну ієрархію

- А 1, 5
 Б 2, 4
 В 3, 5
 Г 4, 5

А	Б	В	Г

7. Укажіть твердження, які стосуються князя Володимира Мономаха
- Об'єднав більшу частину території Київської держави, припинив князівські усобиці
 - Був одружений з дочкою візантійського імператора Константина Мономаха
 - Виділив Києво-Печерському монастирю кошти для будівництва Успенського собору
 - Згуртував сили для відсічі половців, брав участь у 80 битвах проти них
 - Перший раз був вигнаний з київського столу під час повстання киян
- А 1, 4
 Б 1, 5
 В 2, 4
 Г 3, 4

А	Б	В	Г

Завдання 8 передбачає запис назви організації

8. Якої організації першої половини XIX ст. стосується наведений уривок з програмного документа?

*«...І встане Україна зі своєї могили. І знову озветься до всіх братів своїх слов'ян, і почують крик її, і встане Слов'янина, і не позо-
 станеться ні царя, ні царевича, ні царівни, ні князя, ні графа, ні
 герцога, ні сіятельства, ні превосходительства, ні пана, ні боярина,
 ні кріпака, ні холопа – ні в Московщині, ні в Польщі, ні в Україні, ні
 в Чехії, ні у хорутан, ні у сербів, ні у болгар.
 Україна буде непідлеглою Річчю Посполитою в союзі слов'янським».*

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих подій,
 явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків Національно-визвольної війни середини XVII ст. запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

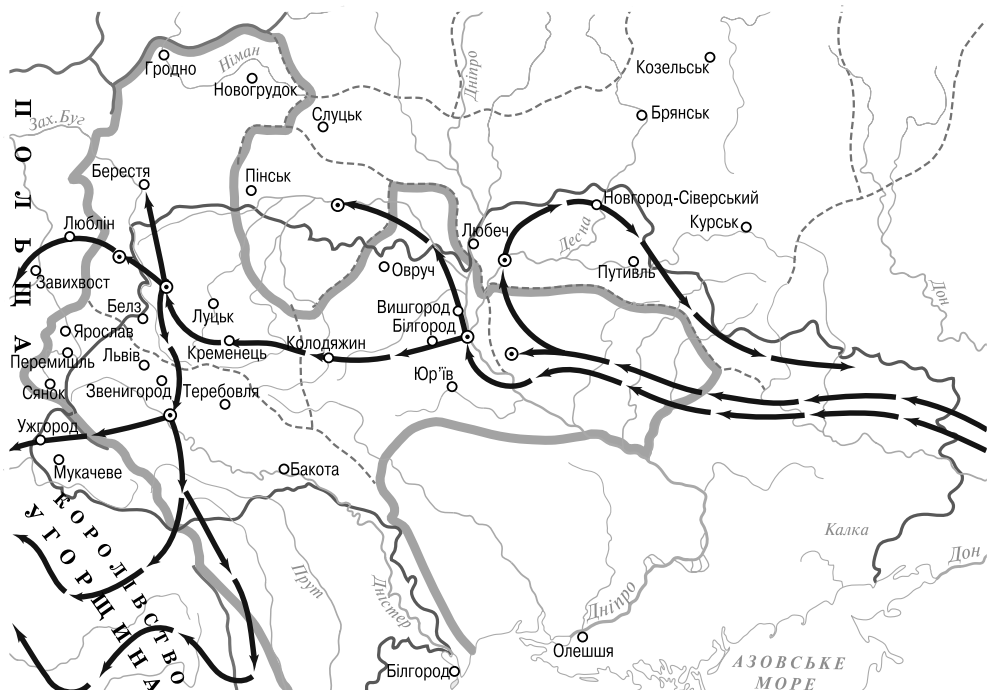
З автобіографії

«Я з'явився до київського генерал-губернатора князя Дондукова-Корсакова, просив паспорт за кордон, вирішивши, якщо його не дасть, їхати без паспорта... Через три дні дозвіл було одержано, і я виїхав через Галичину й Угорщину до Відня, де почав готуватися до видання українського збірника "Громада". Між тим комісія з українського питання зібралася й... постановила: заборонити українські видання й концерти, закрити Київський відділ Географічного товариства (який перед тим тільки що одержав 2 серпня медалі від глави Петербурзького товариства та подяку імператора за проведення одноденного перепису в Києві й за два з половиною роки надрукував 4 томи матеріалів), заборонити жити в українських губерніях і в столицях Драгоманову та Чубинському. Між іншим, за клопотанням князя Дондукова-Корсакова Чубинському було дозволено залишитися на півроку в Києві, і потім він вступив на службу в Петербурзі. Таким чином, я посередньо був засуджений на еміграцію. Водночас австрійський уряд почав конфісковувати українські брошури соціально-демократичного змісту, а тому я вирішив перенести видання "Громади" до Женеві, куди й переселився восени 1876 р. Тут я видав з того часу 5 томів "Громади" та кілька популярних брошур українською мовою, не рахуючи белетристики й монографій різних авторів, а також кількох брошур російською мовою, крім того, дві книжки "Громади" видано було 1881 р. мною разом з С. Подолинським і галичанином М. Павликом, дві монографії про українську народну словесність...».

ВАРІАНТ 14

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати ОДНУ ПРАВИЛЬНУ

1. Укажіть, якої історичної інформації стосуються стрілки на карті

- А** Походів перших князів Київської держави для збору данини з підвладних племен
- Б** Напрямок походів князя Володимира Мономаха проти половців
- В** Першого походу монголів на українські землі
- Г** Напрямок просування монгольських орд хана Батия

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1 Спорудження залізничної лінії Перемишль–Львів
 - 2 Створення першого в Україні синдикату цукрозаводчиків
 - 3 Спорудження залізничної лінії Одеса–Балта
 - 4 Будівництво Яхненками–Симиренками першого цукрового заводу
- А** 2, 3, 1, 4
 - Б** 2, 4, 1, 3
 - В** 3, 2, 4, 1
 - Г** 4, 1, 3, 2

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

3. Яка з архітектурних пам'яток збудована в стилі українського козацького бароко?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися події, наведені в уривку з твору Костянтина Багрянородного?

«Увійшла сама княгиня зі своїми родичками й вибраними служницями; вона йдучи поперед інших жінок, а ті в порядку йдучи одна за другою... Після них увійшли послы й представники князів руських... Сів імператор з імператрицею зі своїми дітьми, й покликано було княгиню із зали, й, за запрошенням імператора сівши, говорила з ним про що хотіла».

- А У середині X ст.
- Б На початку XI ст.
- В У середині XI ст.
- Г Наприкінці XI ст.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Що з переліченого стосується першого етапу українського національного відродження?

- А Заснування перших українських громад у Петербурзі та Києві

- Б** Наукова діяльність Південно-Західного відділення Російського географічного товариства
- В** Діяльність «Руської трійці» та вихід друком «Русалки Дністрової»
- Г** Видання трактату Юліана Бачинського «Україна irredenta»

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Які твердження можуть бути застосовані для характеристики соціально-економічного становища українських земель у складі Російської імперії в першій половині XIX ст.?

- 1 Широке застосування найманої праці в сільському господарстві
- 2 Посилення визиску селянства, наростання антикріпосницьких виступів
- 3 Зростання кількості промислових підприємств та чисельності міського населення
- 4 Відсутність великого поміщицького землеволодіння та аграрного перенаселення
- 5 Формування промислової спеціалізації регіонів, завершення промислового перевороту

- А** 1, 5
Б 2, 3
В 2, 4
Г 3, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про Петра Дорошенка?

- 1 Склав гетьманські повноваження в розпалі народного обурення через спустошення України турецько-татарською та польською арміями
- 2 Завдав війську московського царя поразки під Конотопом, але через невдоволення козацтва зрікся булави на користь Юрася Хмельницького
- 3 Прагнучи вибороти козацькій Україні незалежність, прийняв турецький протекторат
- 4 Йому належить вислів: «Бог дав мені, що я є новладцем і самодержцем руським... Виб'ю з лядської неволі весь руський народ...»

- 5 Головну мету власної діяльності вбачав у зміцненні своєї влади на Лівобережжі та об'єднанні українських земель

- А** 1, 3
Б 2, 3
В 2, 4
Г 1, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис події

8. Про яку подію йдеться в уривку з історичного джерела?

«Ягайло, великий князь, обіцяє всі свої багатства вжити й витратити на усунення недоліків обох королівств, як Польщі, так і Литви, якщо володарка Угорщини вищезгадану дочку, королеву Польщі, з'єднає з ним шлюбними узами... Нарешті, згаданий князь Ягайло обіцяє свої литовські й руські землі навек приєднати до Королівства Польського».

У завданні 9 необхідно визначити наслідки запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків Люблінської унії 1569 р. запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку***З таємного листа шефа жандармів графа А. Орлова***

«Недавно виявлено, що молоді освічені люди в Києві, майже всі уроженці Малоросії, утворили Українсько-Слов'янське товариство Св. Кирила і Мефодія. Засновниками товариства були: колезький секретар Гулак, ад'ютант Костомаров і кандидат Білозерський, але з ними зближалася й інша молодь, яка здебільшого вчилася в університеті Св. Володимира. Товариство ставило собі за мету приєднання до Росії іноземних слов'янських племен, а засобами до цього воно вважало піднесення слов'янських племен до поваги власної їх народності, знищення ворожнечі і встановлення згоди між ними, схиляння їх до сповідання однієї православної віри, відкриття училищ і видання книг для простого народу.»

ВАРІАНТ 15

Завдання 1–7 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати **ОДНУ ПРАВИЛЬНУ**

1. Назва якого історико-географічного регіону має стояти на місці дуги-пропуску на карті «Українські землі в складі Австрійської імперії в першій половині XIX ст.»?

- А** Північна Буковина
- Б** Закарпаття
- В** Східна Галичина
- Г** Західне Поділля

А	Б	В	Г

2. Укажіть комбінацію цифр, яка відповідає послідовності подій

- 1** Створення культурно-освітнього товариства «Просвіта»
- 2** Утворення Української національно-демократичної партії (УНДП)
- 3** Утворення Русько-української радикальної партії (РУРП)
- 4** Заснування у Львові першого професійного українського театру

- А** 1, 4, 3, 2
- Б** 2, 3, 4, 1
- В** 3, 4, 1, 2
- Г** 4, 1, 3, 2

А	Б	В	Г

3. Яка з архітектурних пам'яток уособлює добу литовського володарювання на українських землях?

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

4. Коли відбулися описані в історичному джерелі події?

«Ті послі з'їхалися... поміж Смоленськом і Мстиславлем, у селі Андрусіві. Вони... постановили мир на тринадцять років під корисними умовами для обох монархій; покривджено тільки козаків, оскільки постановлено, щоб низові запорізькі козаки лишались у послушенстві обох монархій – російської і польської; городові козаки, що від Чигирини, аби лишались під поляками, а що від Переяславля, аби заховувалися під росіянами...».

- А 1654 р.
- Б 1657 р.
- В 1667 р.
- Г 1686 р.

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

5. Яка з подій була ініційована Петром Могилою як один із заходів, спрямованих на піднесення культурно-церковного життя?

- А Видання в друкарні Івана Федорова Апостола та «Букваря»
- Б Підготовка до друку та видання Острозької біблії
- В Створення Київського колегіуму (згодом академії)
- Г Будівництво архітектурного ансамблю Успенської церкви у Львові

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

6. Укажіть особливості суспільно-політичного життя Галицького князівства в XII ст.

- 1 Цілковита залежність від Києва, спричинена географічною близькістю
- 2 Впливовість бояр знайшла втілення в олігархічному правлінні, подібного якому не знали інші князівства Русі
- 3 Об'єднання князівства пов'язують з правлінням Володимирка Володаревича, який був першим одноосібним правителем
- 4 Розквіту князівство досягло за правління Романа Мстиславича та його сина – Данила
- 5 Столиця князівства, залишаючись резиденцією митрополитів, була на ті часи й одним з найбільших європейських міст

- А** 1, 4
Б 2, 3
В 2, 4
Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

7. У яких твердженнях ідеться про Тараса Шевченка?

- 1 Діяч, якому судилося стати символом українського національного руху
- 2 Основоположник художньої прози в українській літературі
- 3 Автор програмних документів Кирило-Мефодіївського товариства
- 4 Першу збірку його поезій було надруковано в Петербурзі в 1840 р.
- 5 Творець «Енеїди» – першого твору нової української літератури

- А** 1, 4
Б 2, 3
В 2, 4
Г 4, 5

А	Б	В	Г
☐	☐	☐	☐

Завдання 8 передбачає запис події

8. Якої події першої половини XIX ст. стосується уривок з історичного джерела?

«Військо це передбачаємо утворити на Україні з людей, до козачої служби здібних і здавна відомих звичкою й охотою до неї. Воно повинно складатися з 4 полків: кожний полк з 8 ескадронів, а ескадрон з 150 козаків... Як мине в українських полках потреба, всі вони мають розпускатися по своїх домівках, але вже назавжди залишаться приналежними війську і за першою потребою повинні з'явитися на службу і скласти знову свої полки...».

У завданні 9 треба визначити наслідки запропонованих подій, явищ чи процесів та стисло записати їх двома твердженнями

9. З відомих вам наслідків запровадження християнства як державної релігії в Київській Русі запишіть два

Завдання 10 спрямоване на роботу з історичним джерелом. Це відкрите завдання, яке передбачає складання розгорнутої письмової відповіді за планом:

- 1) визначте, ким був автор документа; узагальніть, про що йдеться в документі, з'ясуйте, коли відбулися описані в ньому події;
- 2) визначте, як автор розповіді ставиться до описуваних подій або історичних діячів; поміркуйте, навіщо автор документа свідчить про події; з'ясуйте (сформулюйте) значення подій та явищ, про які йдеться в джерелі;
- 3) поміркуйте, у чому цінність джерела, стисло викладіть своє ставлення до описаних подій або діячів.

10. Проаналізуйте історичне джерело та дайте йому оцінку

З Львівського літопису

«Польське кварцяне військо, яке весною пішло на козаків, на Україну, Богданом Хмельницьким з реєстровими козаками і з Ордою татарською під Жовтими Водами було розбито. Був захоплений обоз і жовніри живцем зо всім добром, зброєю і гарматами, і в неволю татарську потрапили гетьмани Потоцький – коронний та Калиновський – польний, а також багато шляхти... Хмельницький розіслав полковників на всі сторони: на Білу Русь, на Сіверщину, на Полісся, на руське Поділля, на Волинь з козаками... Прийшли під Пилявці і з Хмельницьким битися почали. Військо козацьке з ордами і холопства незліченного купами злякали їх своєю ...тоді всі вночі з обозу без бою, у чім хто міг, і з чим хто міг, і де хто міг, гармати, зброю і добра всякого залишивши, втекли. За якими Хмельницький зі всією потугою... аж до Львова дійшов... Хмельницький від міста отримав данину у сто тисяч червоних злотих... І пішов до Замостя... Хмельницький і від Замостя дань взявши, відступив і відправив послів до сенату, підтримуючи на посаду короля Казимира, котрого і Корона Польська хоча не хоча обрали королем. Казимир писав до Хмельницького... обіцяючи пробачити, що поробили на Україні і що просили козаки дарувати на коронації своїй. І відступив Хмельницький зо всім військом на Україну...».

РОБОТА
на державну підсумкову атестацію

з _____
назва предмета

за курс основної школи

учня (учениці) _____ класу

назва навчального закладу

прізвище, ім'я, по батькові в родовому відмінку

Варіант № _____

Увага! Відмічайте тільки один варіант відповіді в рядку варіантів відповідей до кожного завдання. Будь-які виправлення в бланку недопустимі.

Запишіть номер Вашого варіанта:

Відповіді на завдання 1–7 (одна правильна відповідь)

	1	2	3	4	5	6	7
А	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Б	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
В	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Г	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Відповідь на завдання 8

Відповідь на завдання 9
